

Fagbøker for barn og unge 2018
v/ Mari Moen Holsve
og Linn T. Sunne

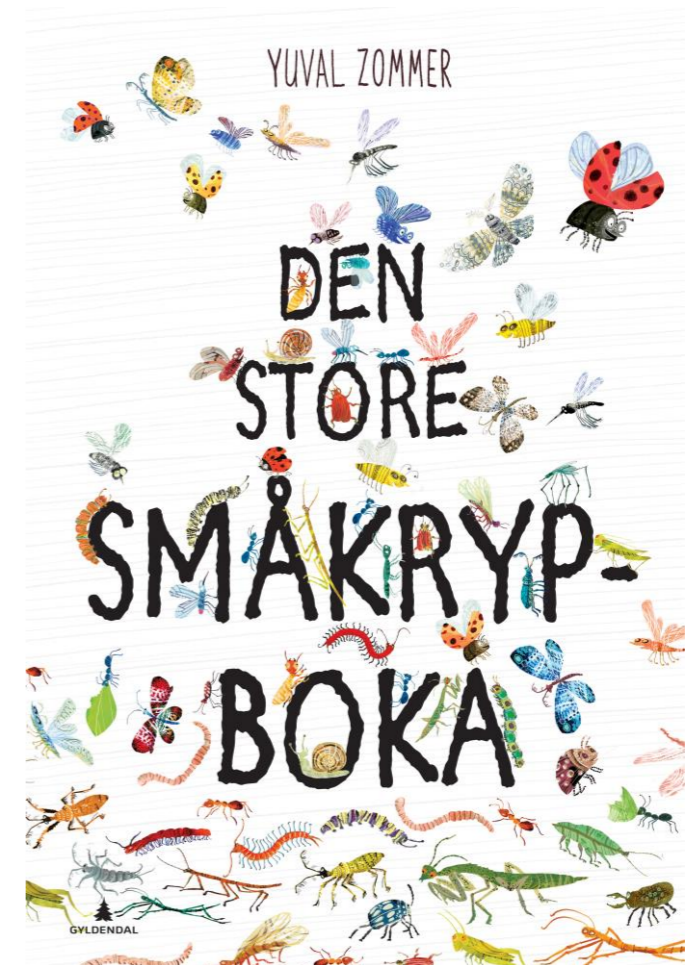
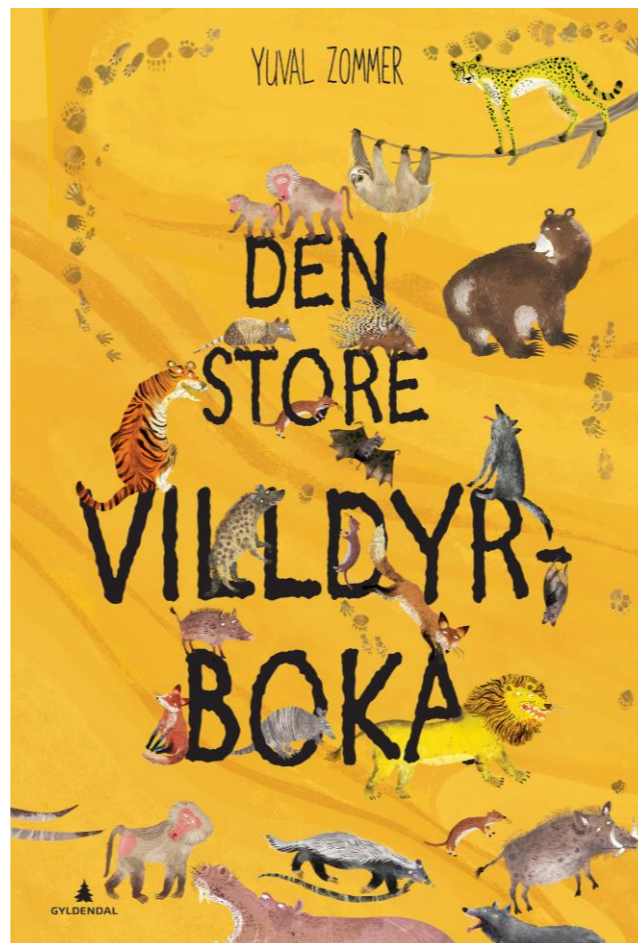

Dyr, natur og miljø

Yuval Zommer:

Den store småkrypboka/ Den store vilddyrboka

- Stort format
- Enkle, korte faktatekster
- 5 - 9 år
- Vakre illustrasjoner

TASMANSKE DJEVLER

Er den tasmanske djevelen en djevel?

Har du hørt en av dem om natta, kunne du kanskje tro det! Når den tasmanske djevelen føler seg truet, blir den rasende og skriker så det går gjennom marg og bein.

Djevelens ører

Når den tasmanske djevelen blir ivrig eller oppspilt, fylles de spisse, rosa ørene med blod og blir knallrøde!

Visste du at ...

... den tasmanske djevelen bare lever i Tasmania?

Babydjevler i pose

Tasmanske djevler er pungdyr. Det betyr at moren bærer ungene sine rundt i en pung på magen.

Den tasmanske djevelen er ikke kresen

Den eter gjerne halvrotne dyrekadavre. Den eter til og med knokler og pels!

De kraftige kjevene ...

... knaser i stykker knokler.

MARIHØNER

Hvor mange prikker har en mariehøne?

Det kommer an på, for det fins så mange forskjellige typer. Mariehøner er biller og fins i alle slags farger, størrelser og mønstre. Noen har ikke prikker i det hele tatt.

Hageeiere elsker mariehøner

Mariehøner spiser små, grønne insekter som vi kaller bladlus. Bladlus eter planter, så mariehøna er hageeierens beste venn!

Mariehøner i verdensrommet

Mariehøner har vært med opp i raketter for å brukes i vitenskapelige forsøk.

Advarsel! «Jeg er giftig!»

De fargerike vingene til mariehøna er en advarsel. De betyr: «Jeg smaker vondt!»

Mariehøna sover hele vinteren

Den finner seg et mørkt sted hvor den kan overvintre sammen med andre mariehøner.

Tom Jackson: Fantastiske amfibier og reptiler

- Stort format
- Slående, livaktige illustrasjoner
- Oversiktlig
- 7 - 10 år

Orientalisk klokkefrosk

Bombina orientalis

- Den orientalske klokkefrosken har et fargerikt mønster på magen. I likhet med mange andre fargerike amfibier er den orientalske klokkefrosken giftig.
- Når den orientalske klokkefrosken blir skremt, krummer den ryggen og viser fram fargene på magen for å advare fiender mot å spise den.
- Denne frosken kan ikke forlenge tungen, slik en del andre frosker kan. De må gjøre et sprang og fange byttet med kjeften.
- Hanner tiltrekker seg hunner ved å ligge i grunt vann og rope. Paringsropene deres høres ut som bjeffing.

Fakta

Lever i: Kina, Korea, Russland

Leveområde: Bekker, tjern, myrområder, elvedaler

Lengde: 5 cm

Vekt: 28–57 g

Levetid: 10–15 år

Spiser: Planter og insekter

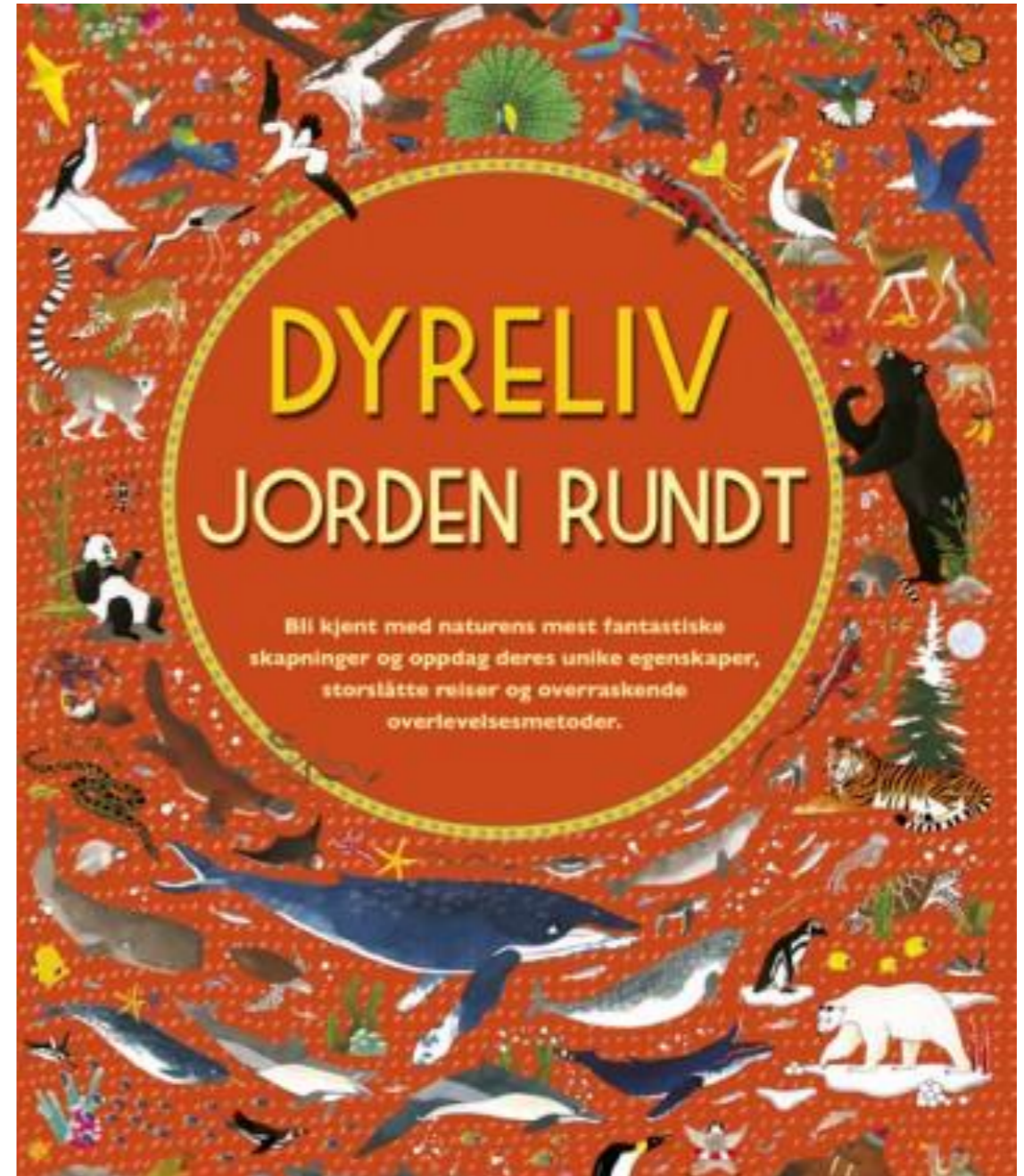

- Orientaliske klokkefrosker legger eggene sine i overflaten av tjern i stedet for på den tryggere bunnen. Solvarmen på overflaten gjør at eggene utvikler seg fortere.
- Orientaliske klokkefrosker ligger i dvale i de kaldeste månedene, som regel fra september til mai. De gjemmer seg bort i råtne trestammer og løvhauger.

Dyreliv jorden rundt

- Allround dyrebok
- Korte tekster
- Delikate illustrasjoner
- Dyreliv i de ulike verdensdelene
- 8 - 12 år

Látrabjarg fuglefjell
Like barn leker best -
De ulike fugleartene hekker på
forskjellige nivåer i fjellet.

For di lomviene hekker
i stupbratte fjellvegger, er
eggene deres kjogleformet.
Da ruller de nemlig ikke over
kanten!

Før i tiden firte lokalbefolkningen
seg ned fjellveggene for å samle
egg som de spiste.

Disse fjellene er
hjemmet til den største
alkekolonien i verden.

Vet du om lundefuglen er truet?
Veldig mange fugleunger dør fordi foreldrene ikke
finner nok mat, forer og fremet mid, til dem!

En lundefuglnebb kan romme en
mannfull fisk - én enkelt fugl skal ha
hatt 62 fisker i munnen samtidig!

Ved foten av fjellene kan lukten av guano
- eller fuglemøkk på godt norsk -
bli ganske overveldende!

HEKKE MED LUNDEFUGLER, ISLAND

På den vestligste tuppen av Island kan du overvære
en forestilling det er verdt å få med seg. Hver
sommer er Látrabjarg fuglefjell hjemmet til
millioner av hekkende fugler som hylar og skriker
og krangler. Oppe i den 440 meter høye fjellveggen
finner du rader som tilhører lomvi, alker og krykkje.
Men showets stjerner er de fargerike lundefuglene
som lager huler på de gressklidde fjelltoppene. De
graver i jorden med nebbene som hakker og fettene
som spader, og kaster jorden ut bak seg. Så snart
hulen er klar, legger hunnen kun ett egg helt
bakerst i hulen, på en seng av fjør. Hannen og
hunnen deler på jobben med å holde egget varmt,

og å finne mat til ungen så snart den har klekket.
Lundefuglene er ikke de mest grasiøse flyverne: å
lette fra bakken er ofte en kraftanstrengelse,
men - så snart de er i luften, - kan de sveve i
overraskende høy fart, opp mot 88 kilometer i
timen! Mer enn halvparten av verdens
lundefuglbestand hekker på Island, så finn frem
kikkerten din og bli en lundefuglkikker!

Se opp! En av lundefuglens største
fjender er den store svartbaken, som
stuper ned og griper fatt i små unger.

Lundefuglen beholder som regel den samme partneren
og kommer tilbake til den samme hulen hvert år.

Lundefuglen kan være under vann i et minutt av gangen
når den dykker ned for å fiske fisk.

Vingene brukes
til å fly med, og
til å komme seg
fremover med
i vannet.

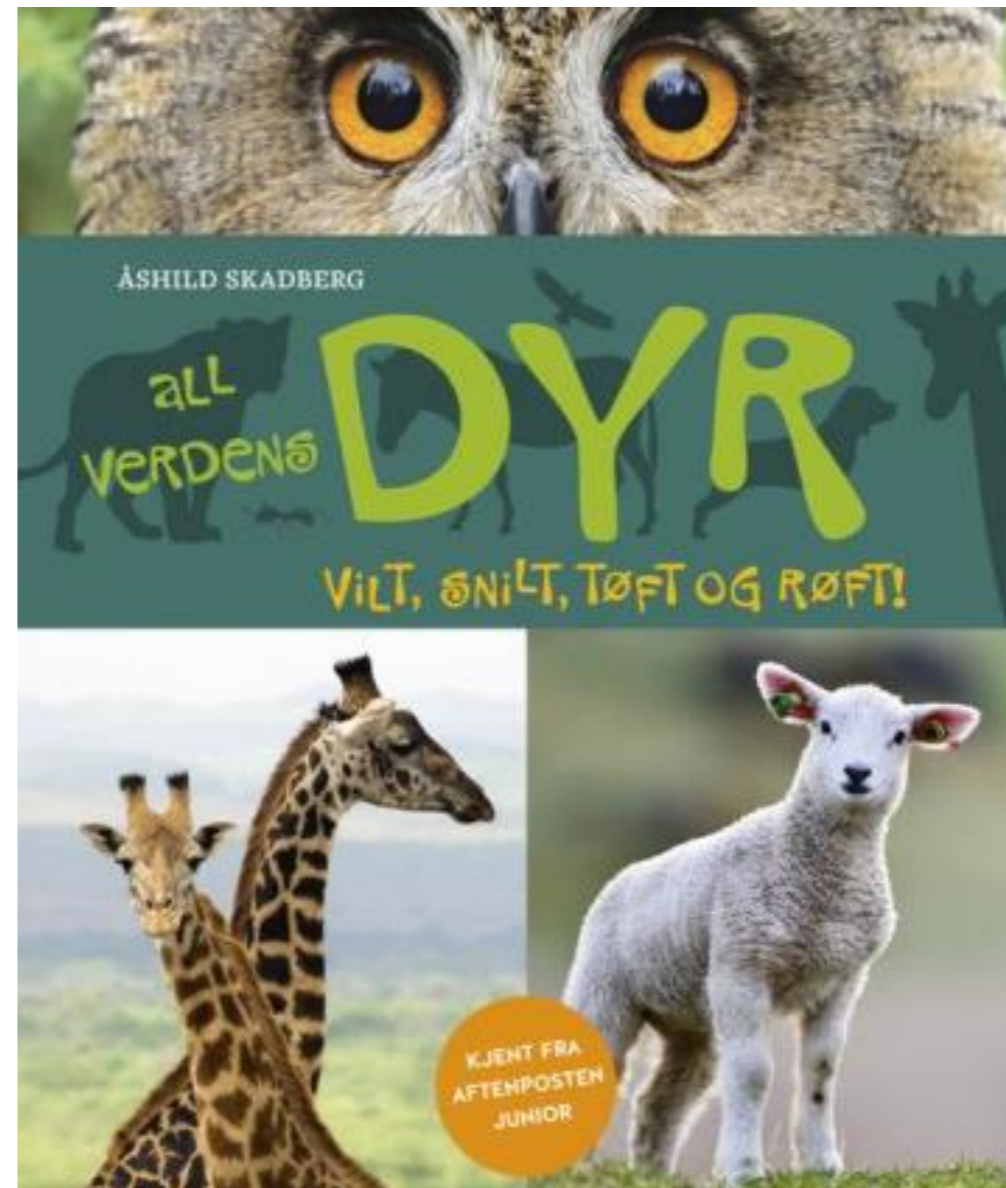
Fargene på
nebbet blir
endå sterkere i
hekkesesongen.

I nebbet har
den tenner
som holder
fisken på plass
mens den
fanger flere.

Stærke fetter som blir brukt som for
når den svømmer.

Åshild Skadberg: All verdens dyr

- Gode tekster
- Fra Aftenposten Junior
- Quizer
- Fotografier
- 7 - 13

Håper mamma skal hoppe litt snart!

▲ Kenguruen er det mest kjente pungdyret. Den nyfødte ungen kryper ned i pungen og blir der i seks-sju måneder før den våger seg ut for første gang. Noen uker før begynner de å stikke hodet ut.

BARNDOM I EN POSE

Kenguru har du nok hørt om. Men visste du at det finnes over 300 andre arter av pungdyr?

Pungdyrene er pattedyr, men samtidig er de noe helt for seg selv. Det spesielle begynner inne i magen, mens de er fostre: De er nemlig ikke koblet til moren sin via morkaken, men har for det meste bare en eggeplomme å leve av. Og den blir fort brukt opp! Hva nå? Det er jo ikke mer mat igjen! Da gjelder det å bli født i en fei, før man sulter i hjel der inne.

Trygt sted

Altså blir ungene født mens de er små fostre som ikke kan klare seg utenfor morens kropp. De hadde dødd fort hvis ikke naturen hadde vært ekstra lur. Denne gangen har naturen skapt det vi kan kalle en «mellomløsning».

Les om flyge-
pungekorn på
side 124 og vombat
på side 171.

Pungdyr-moren har nemlig en pose («pung») på magen. Der er det varmt og trygt, og til og med matserving. Maten er melk som kommer fra en patte nede i pungen. Etter hvert som ungene vokser til, blir de sterke nok til å prøve seg på livet utenfor pungen. Mange tar seg bare småturer ut i starten, før de hopper tilbake i pungen.

Mange slags pungdyr

Pungdyrene er ellers veldig forskjellige. Noen er små, andre store. De kan leve av planter, insekter eller større dyr. Noen kan fly mange meter, som flygepungekornet, mens andre tar kjempehopp, som kenguruen. Noen lever mye av livet sitt under jorden, som pungmuldvarpen, mens andre trives best oppi trærne, som snohalepungekornet.

Og så er det noen som for lengst er utdødd, blant annet pungløven og pungulven.

Er det noen der ute?

PUNGDYR UTEN PUNG
Det finnes et pungdyr som ikke bor i en pung, nemlig numbaten. Den bare suger seg fast til morens patte og henger dermed fast utenpå magen hennes i månedsvis.

PUNGULVEN
Verdens siste kjente pungulv døde i 1936. Enkelte mennesker påstår å ha sett pungulv på Tasmania etter dette, men det finnes ingen sikre bevis på at dyret fortsatt eksisterer.

SMÅ SOM ERTER!
Koalaer er små som erter ved fødselen. Heldigvis kan de bo i lommen på magen til moren mens de vokser seg større og sterkere.

◀ Koalaungen begynner å titte opp av pungen. Den forlater ikke pungen for godt før den er sju måneder gammel.

Ingunn Olsen: Dyr og fugler

- Norsk og nordsamisk tekst
- Nordiske dyr og fugler
- Fortelling + fakta
- 8 - 12 år

Čivga/Ungfugl

Guoikgáhrít Fossekall

Cinclus cinclus

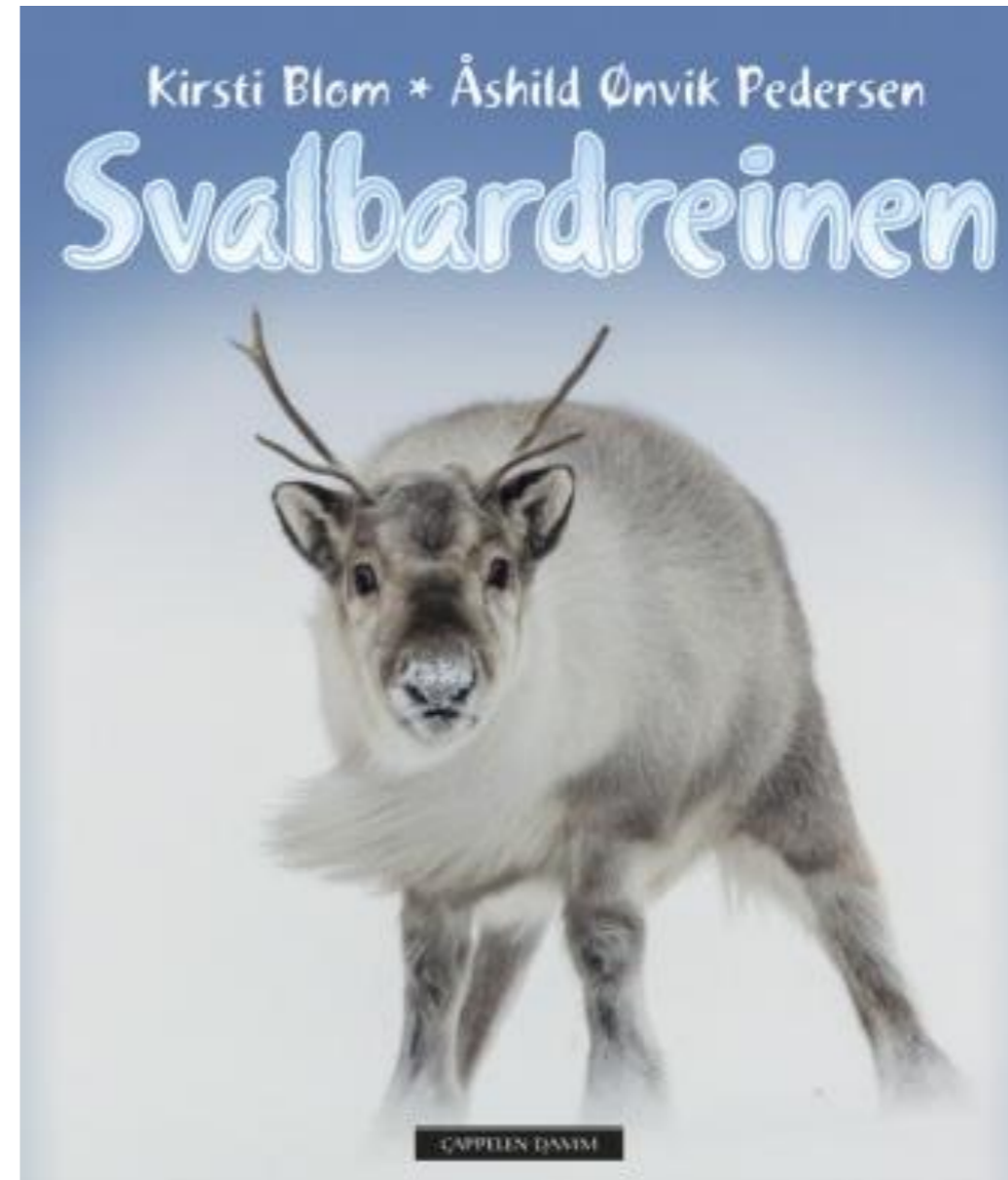

Guoikgáhrít gullá guoikgáhrítčerdii. Guoikgáhrít lea cizáš. Orru jogaid, goržžiid ja guoikkaid lahka miehtá riikka. Golgi čázis fiđne borramuša. Guoikgáhrítat buokčalahttet jogas borramuša. Mellot sojáiin gitta jogabodnái. Vázzet botni mielde, vuosterávdnjái, ja boibmot borramuša. Sáhttet leat čázi vuolde lagabui minuhta. Guoikgáhrítat borret divremáđuid, áinnas muogirmáđuid. Borret maddái veajehiid, reabbáelliid, riippuid ja šlubboivviid. Guoikgáhrít šaddá sullii 20 sentimehtera guhku. Njiŋnelas- ja varrišlottiis lea seammalágan hápmi. Guoikgáhrítat leat dálvelottit. Muhtumat mannet máttás Lulli-Ruttii, Dánmárkui ja Duiskii.

Fossekall tilhører fossekallfamilien. Fossekallen er en spurvefugl. Den holder til ved elver, fosser og stryk over hele landet. I det rennende vannet finner den mat. Fossekallen dykker ned i elva etter mat. Den padler med vingene ned til elvebunnen. Den går langs bunnen, motstrøms, og plukker til seg mat. Den kan være inntil et minutt under vann. Fossekallen spiser mye insektlarver, blant annet knottlarver. Den spiser også småfisk, krepsdyr, snegler og rumpetroll. Fossekallen kan bli omtrent 20 centimeter lang. Hunnen og hannen har nesten likedan fjærdrakt. Mange fossekaller er standfugler. Noen trekker sørover til Sør-Sverige, Danmark og Tyskland.

Kirsti Blom og Åshild Ønvik Pedersen: Svalbardreinen

- Fortellende faktaformidling
- Fantastiske fotografier

Synnøve Borge og Lise Myhre: Jerv

- Fortelling om en jervetispe
- Faktabokser
- Lekre illustrasjoner og foto
- Fin å lese høyt
- 7 - 10 år

Sommeren går.
Hun streifer mye rundt på egen hånd
og sammen med søsknene sine.

En dag kjenner
hun en fremmed lukt og
stopper opp. Den nye lukten
har en ukjent lyd. Meter etter
meter lister hun seg nærmere.
Lyden kommer fra noen gule
blomster et stykke unna. En stor
og gyllen humle! Hun snapper den
og kjenner stikket brenne i munnen
mens hun tygger i seg søt humlekropp.

Jervens luktesans er ekstremt god; den kan lukte levende lemen og døde dyr flere meter under snoen. Jerven kan også lukte seg fram til et dødt dyr på flere kilometers avstand.

Jerver er sterke dyr med store labber og lange klør.

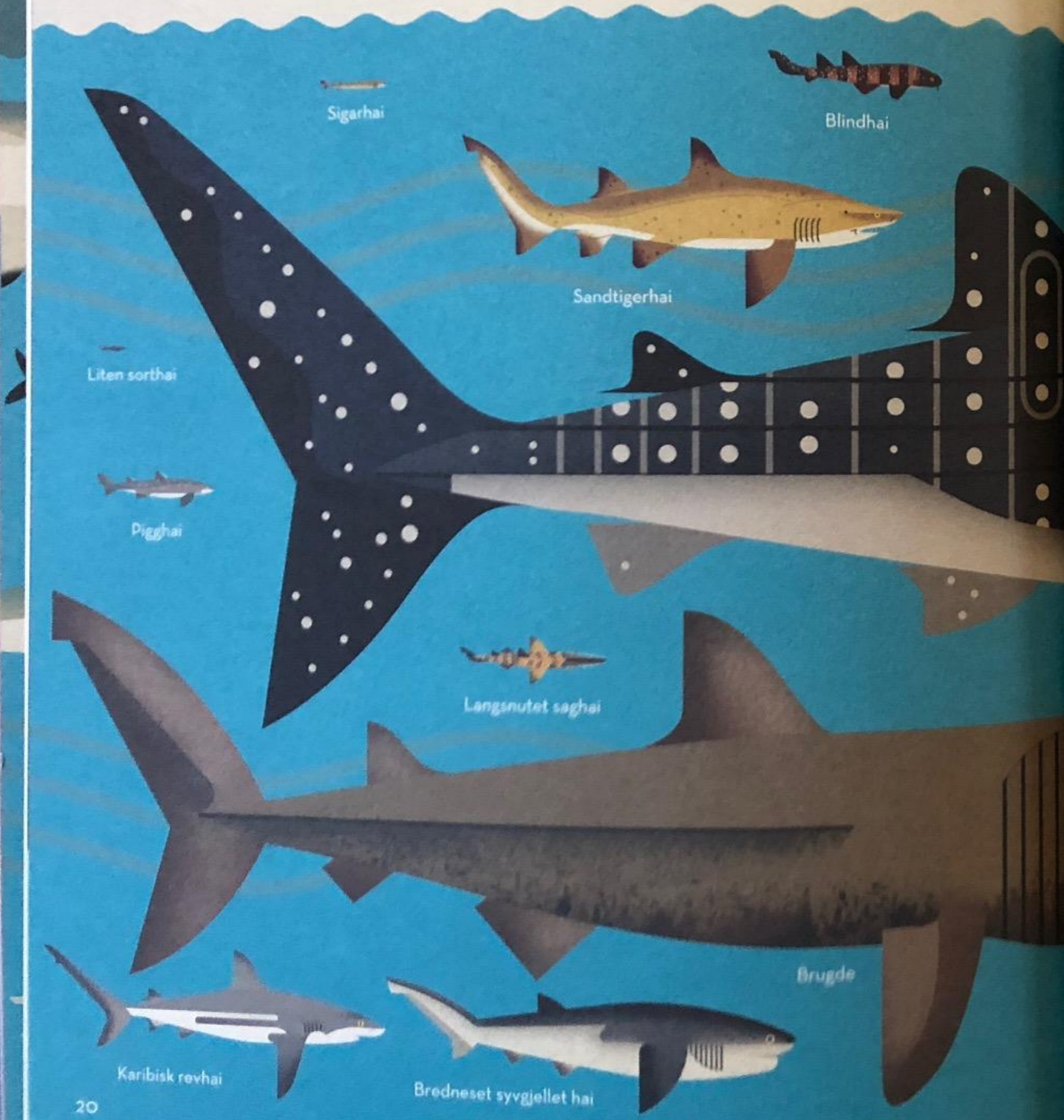
Owen Davey: Haiens hemmeligheter

- Fascinerende!
- Humoristisk
- Vakre, noe stiliserte illustrasjoner
- Enkelt og interessant
- 7- 11 år

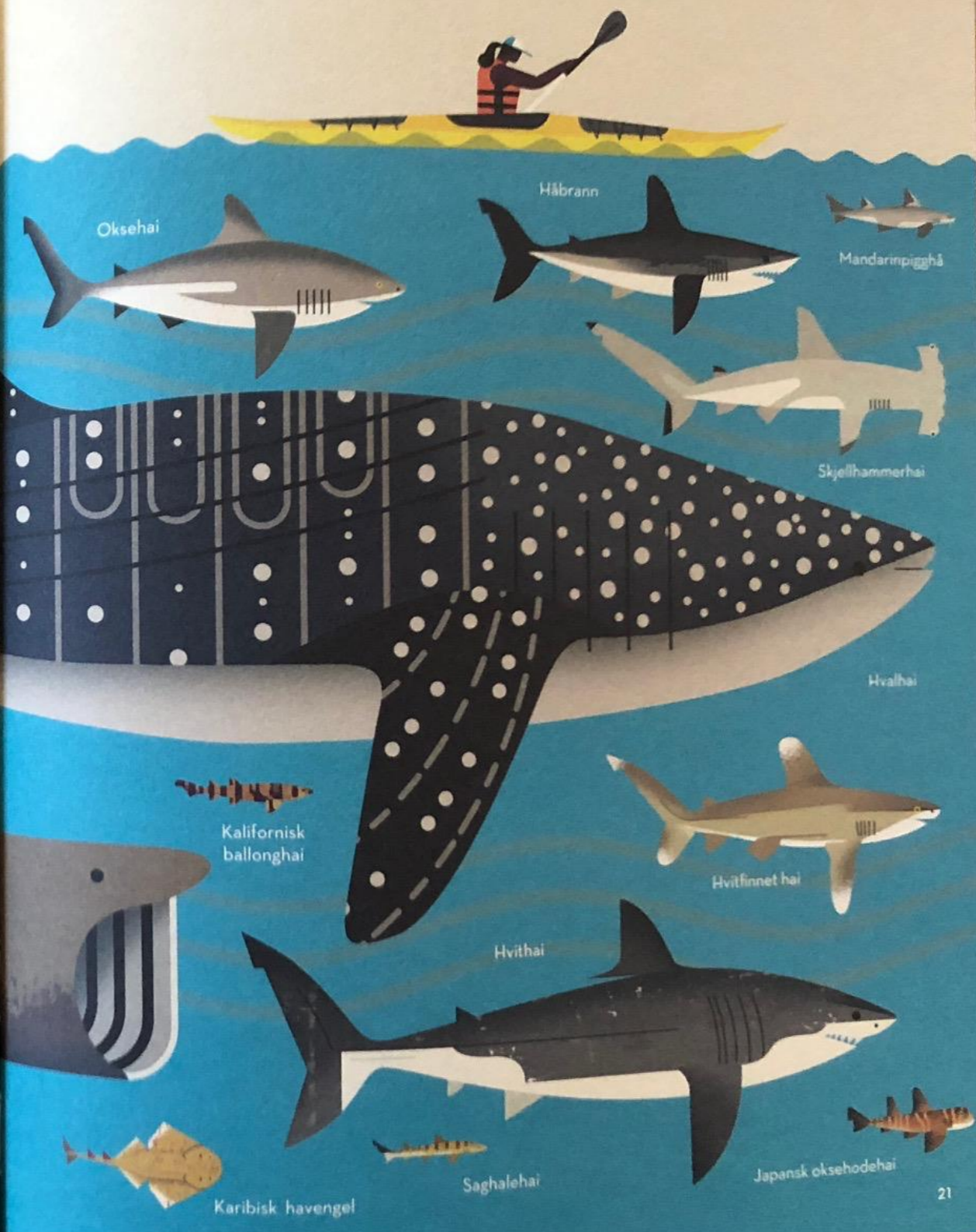

MÅLESTOKK

Forskjellige haier pleier ikke å samles i grupper som denne! Men her kan du se den gjennomsnittlige størrelsen til ulike haierter, sammenlignet med mennesker og hverandre.

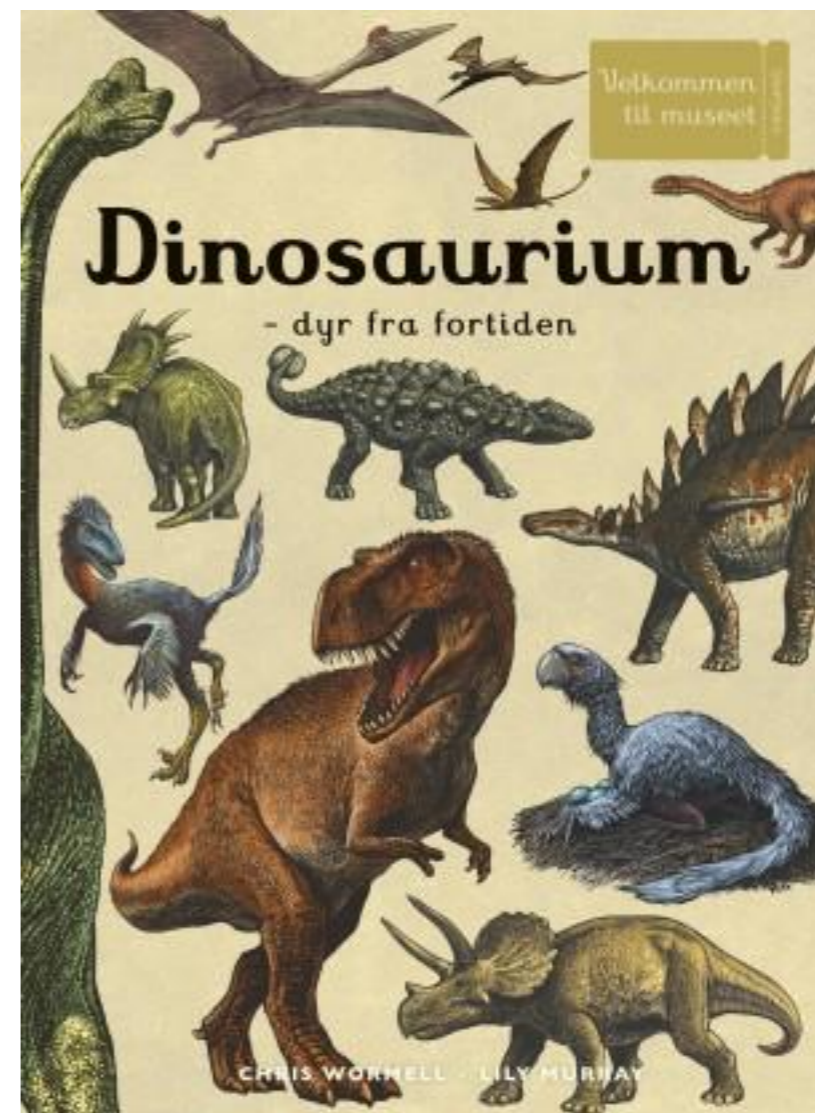

1 meter

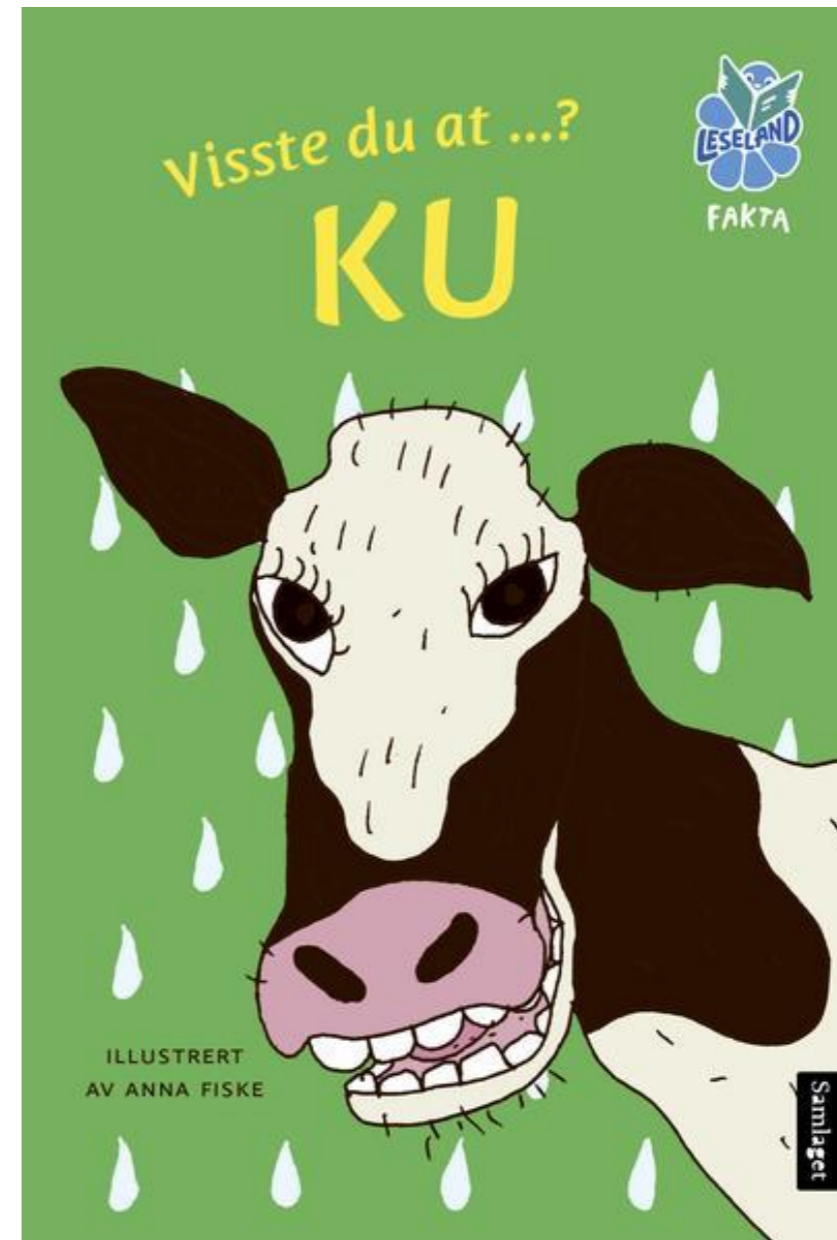
Lily Murray: Dinosaurium

- Stort format
- En tur på museet
- Grundig
- Vakre bilder
- Topp for dinofans i alle aldre

Visste du at...

- Hest, ku, gris, hund, katt, sau
- Helt enkelt
- Kule illustrasjoner av Anna Fiske
- 5 - 8 år

Andrea Pinnington og Caz Buckingham: Den lille fuglesangboka/ Den lille boka med lyder av safaridyr

- Gøy for store og små
- Oversiktlige, korte faktatekster
- Nydelige tegninger i fugleboka

Anja Baklien: Min første skogbok/ Min første fuglebok

- Nette håndbøker
- Tradisjonelle
- 8 - 11 år

MAUR

JEG FANT DEG!

NÅR?

Bare i Norge fins det flere hundre milliarder skogsmaur. Jeg lurer på hvor mange det fins i hele verden! Maurene er noen merkelige småkryp. Bare tenk så sterke de er! Selv om de er veldig små, er de nok blant verdens sterkeste dyr. En liten maur kan bære ting som er flere ganger så tunge som den. Ta en titt på en maursti, så ser du hvordan de sleper barnåler, døde insekter og annet med seg hjem til tua. Maurtua blir alltid bygd på sørsiden av et tre. Der skinner sola mest, og dermed får de så mye lys og varme som mulig. Maurene må sanke veldig mange barnåler for å få nok til en stor tue. Lukten forteller dem hvilke maur som hører hjemme i tua. Når en maur skal forsvare tua si, spruter den en syre med sterk lukt mot angriperen.

Peter Wohlleben: Hører du at trærne snakker?

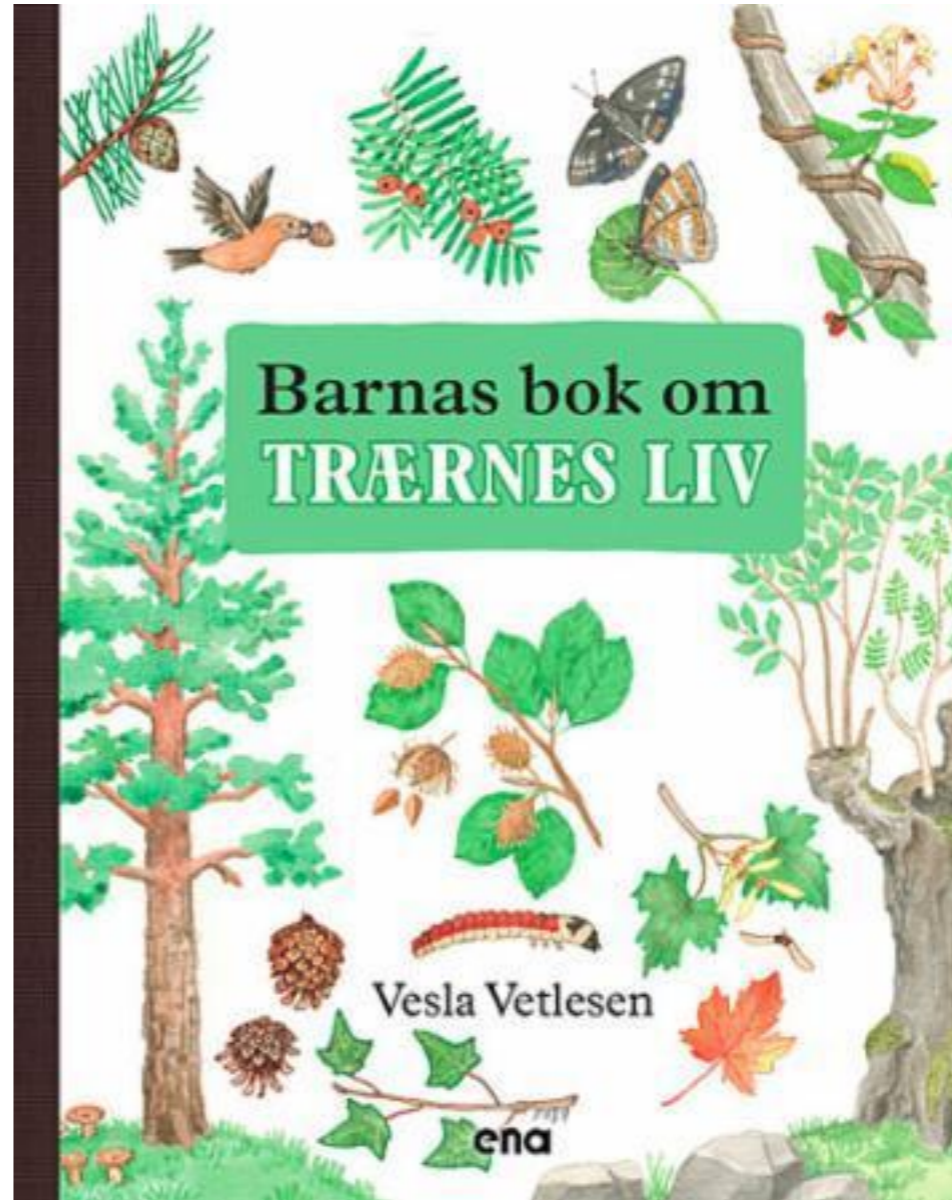
- Engasjert om trær
- Alt du trenger å vite
- Forsøk du kan gjøre selv
- 10 - 13

Vesla Vetlesen: Barnas bok om trærnes liv

- Serie
- Om trærne og fugler, dyr, sopp og lav
- Faglig solid
- Tradisjonell
- 7 - 10 år

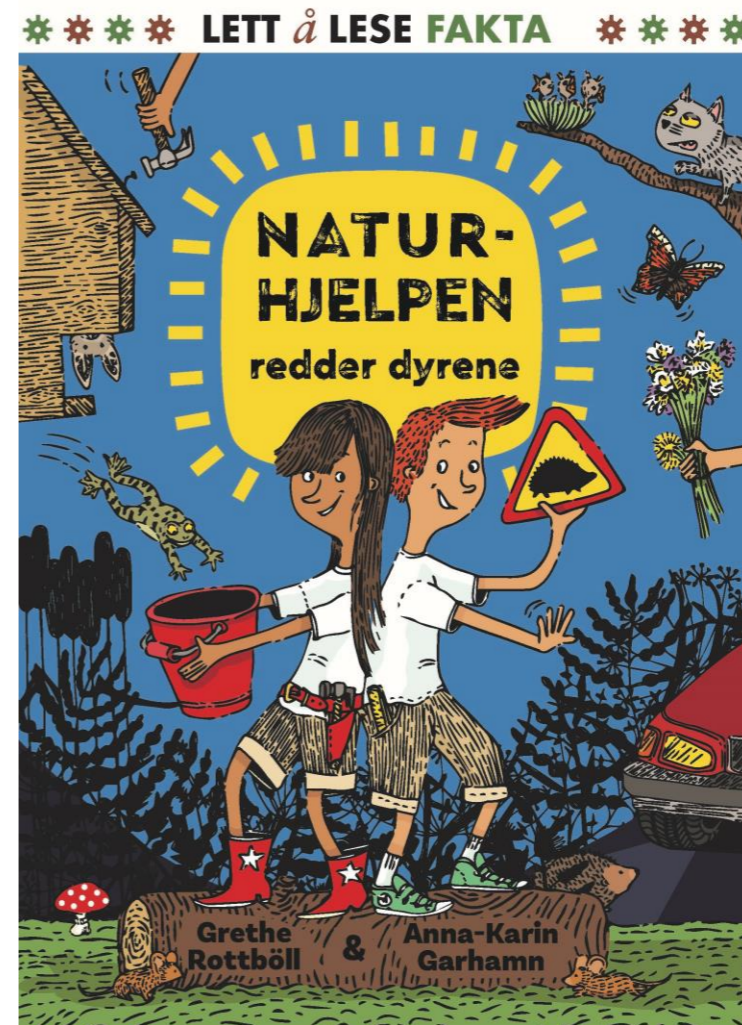
Marit Røgeberg Ertzeid: Fjæra for småfolk

- God formidling, ansikt til ansikt
- Pedagogisk
- Debutant
- 4 - 7 år

Grethe Rottböll og Anna-Karin Garhamn: Naturhjelpen redder dyrene

- Ida og Odin lager klubb
- Små fortellinger
- Fakta
- Hvordan du kan hjelpe dyrene og naturen
- 7 - 10 år

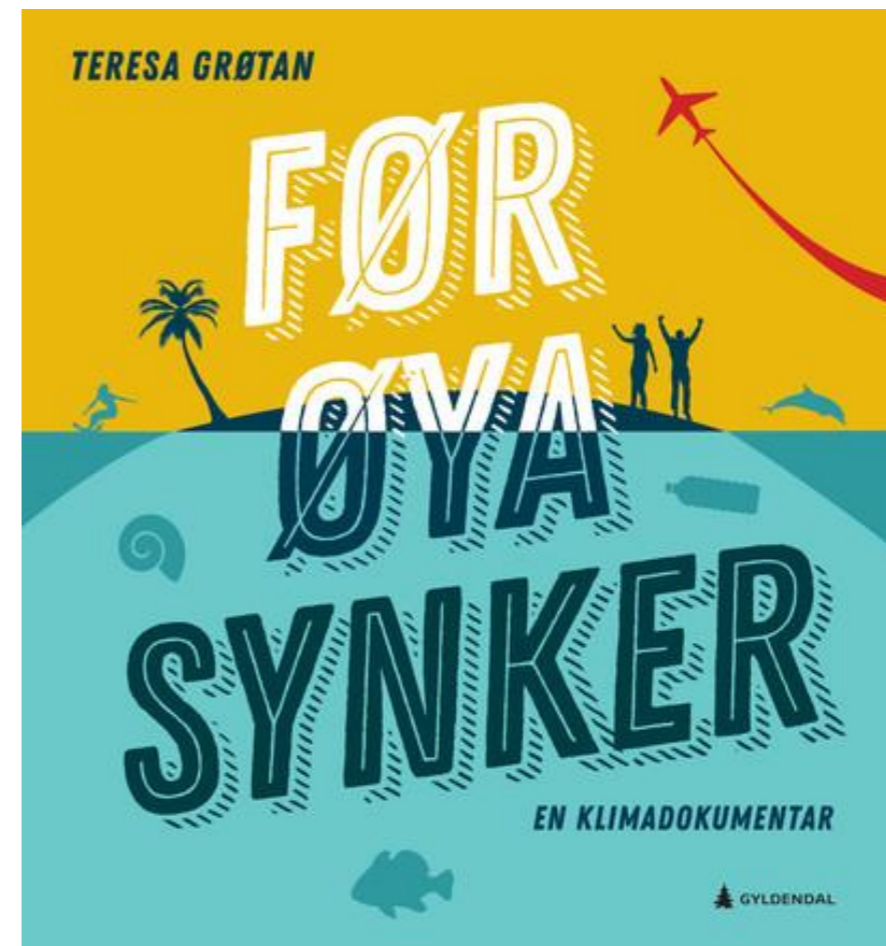
Inger W. Krempig og Lars H. Krempig: Villmarksbarna på eventyr

- TV-serie
- Glad familie på tur
- Gode tips
- 7 - 11 år
- Høytlesing

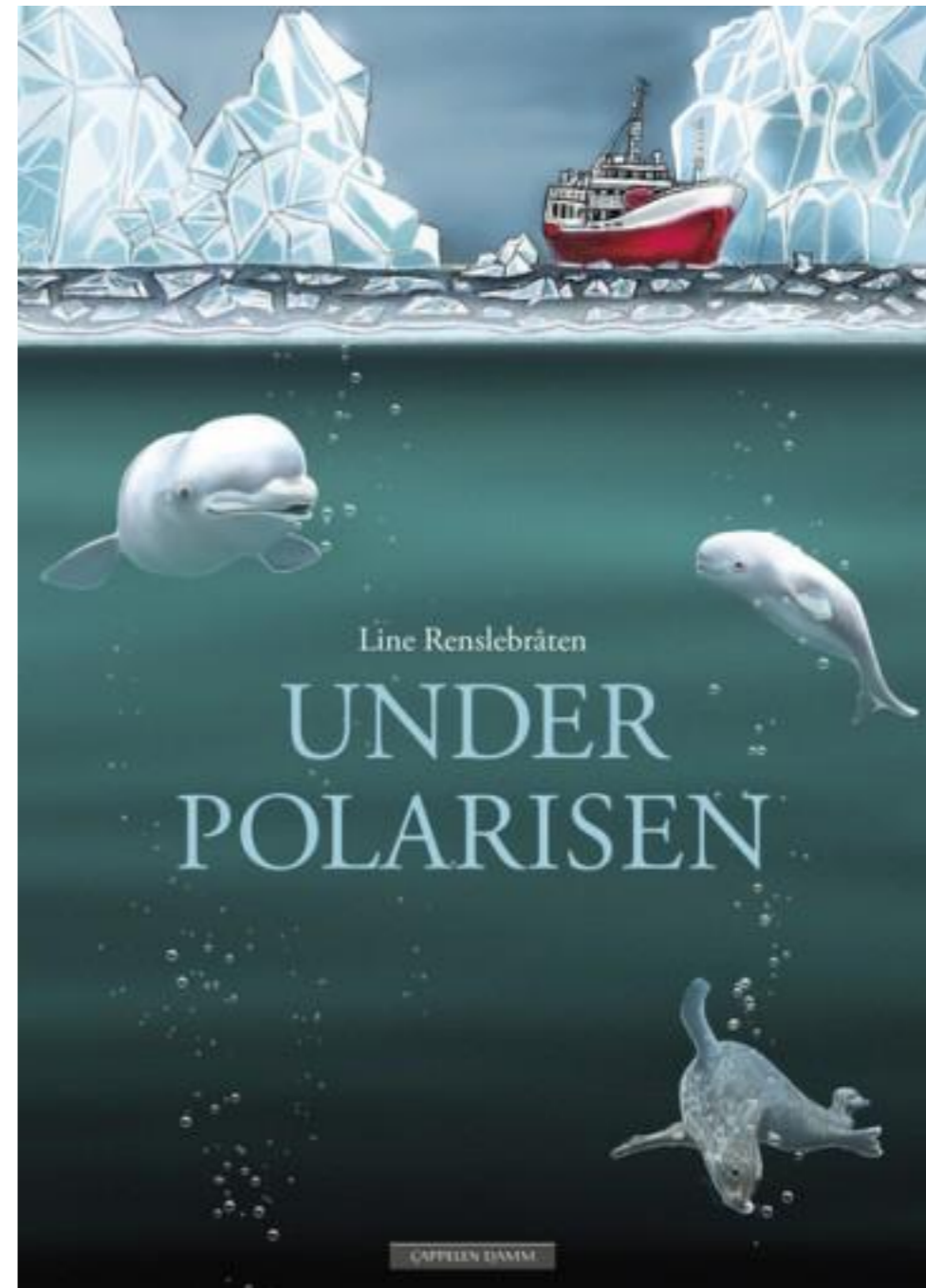
Teresa Grøtan: Før øya synker

- En klimadokumentar
- Reportasjer fra ulike deler av verden
- Viktig bok
- 10 - 14 år

Line Renslebråten: Under polarisen

- Sårbart dyreliv
- Is
- Miljø
- 7 - 12 år

Ole Mathismoen og Jenny Jordahl: Grønne greier

- Fra Aftenposten Junior
- Ole og Jenny snakker om grønne greier i tegneserieform
- Natur, klima og humør
- Quiz, fakta, tenkeoppgaver
- Utmerket formidling
- Fra 8 år

Finn Wellberg: Kaja, bestefar og honningkrukka

- Fortelling om Kaja og bestefar
- Tradisjonell faktabok
- Miljø
- 7 - 10 år

Spørsmål og svar om verdensrommet

- Klaffer
- Enkle fakta
- 5 - 8 år

Stjernejakt for begynnere

- Stjernebilder
- Mye fakta
- 11 - 13 år

FRÅ ORION TIL PLEJADENE TYREN

58

FINN TYRENS ØYE VED Å SPØRE EN BUET LINJE LANGS ORIONS ARM.

TYREN
TAURUS

Stjernebildet Tyren skildrer en **okse** som fordrer mot Orion. Det har blitt gjengjert siden babilonisk tid, for over **2500 år siden**. Du kjenner den igjen på den V-formede hoppen rundt hodet.

Åpne hopper
Et stjernebilde er en gruppe stjerner som, som kalles **stjernehopper**, er plassert nær sammen, men ikke er fysisk knyttet til hverandre. Tyrens øye, som er Tyrens eneste, er et åpent stjernebilde som består av rundt 200 stjerner.

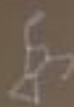
DE GAMLE GREKERNE TRODDE TYREN VAR GUDEN ZEUS, FØRKLEDT SOM OKSE FOR Å LØKKE EN JOMFRU.

Stjernebilde Tyren har en fyller som er en buet linje av **stjernehopper** som omgir hele Orion. En fyller er et stjernebilde som består av stjerner som er knyttet sammen fysisk. **Stjernehopper** er stjerner som er plassert nær sammen, men ikke er fysisk knyttet sammen.

DIN STJERNERUTE

ORION

STØRRE HUND

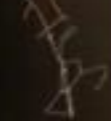
LILLE HUND

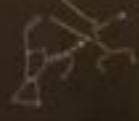
VINTERTRIKANTEN

TVILLINGENE

TYREN

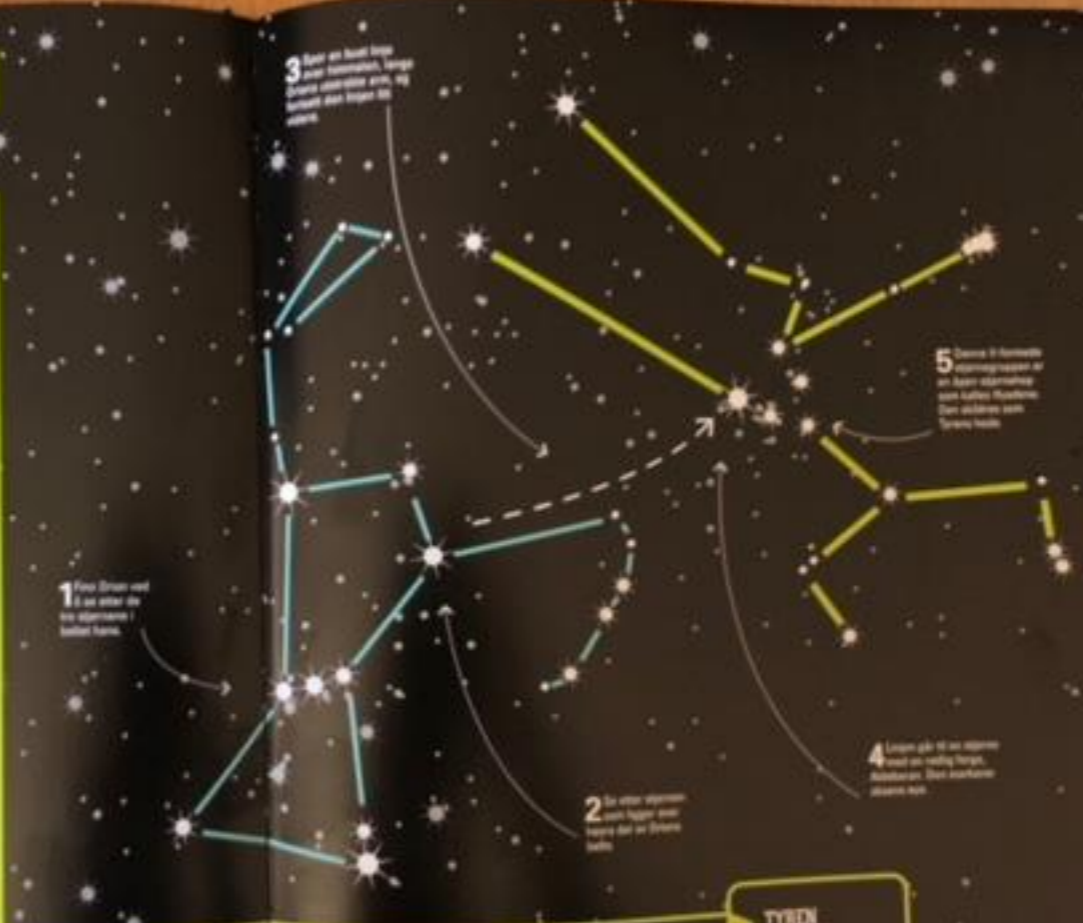
1 Finn Orion med 1 av øyet de tre stjernene i buet linje.

2 Se etter stjerner som ligger nær linjen til Orion.

5 Denne 6-formede stjernehoppen er en åpen stjernehop som kalles Plejaderne. Den skiller seg fra Tyrens øye.

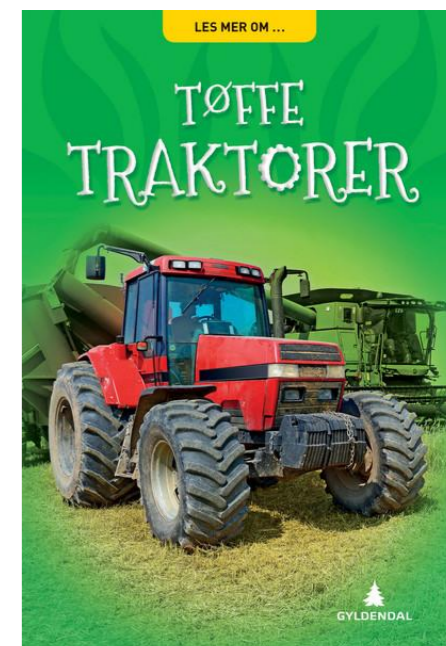
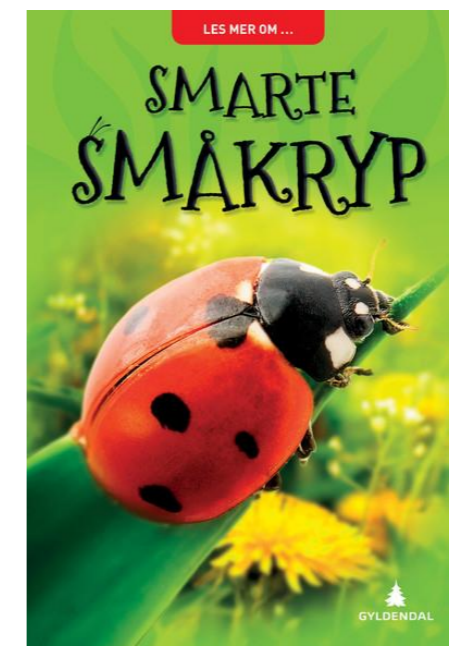
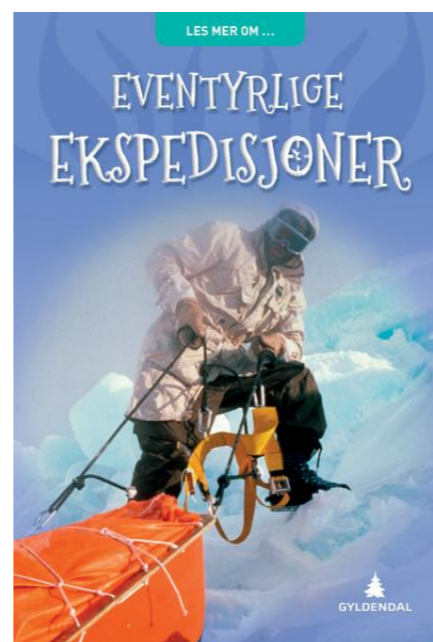
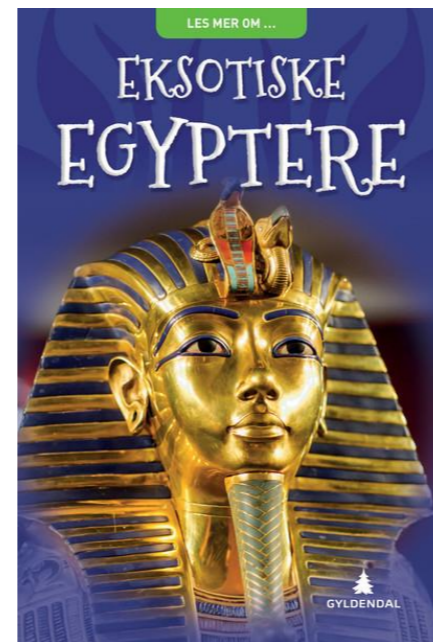
4 Løst på 10 av stjernene i buet linje til Orion. Disse stjernene danner Tyren.

3 Se på en buet linje av stjerner, som er Tyrens øye, og se på de tre stjernene i buet linje.

Les mer om...

- Fakta om ulike emner
- Lettleste
- 5 - 9 år

Historie(r)

Marta Breen og Jenny Jordahl: Kvinner i kamp

- Internasjonal suksess
- Feminismens historie
- Tegneserie
- Humor
- 13 - 100 år

I ÅRENE ETTER DET FØRSTE
KVINNESAKSMØTET, DUKKET
FEMINISTISKE GRUPPER
OPP I LAND OVER HELE DEN
VESTLIGE VERDEN.

DE TRE VIKTIGSTE SAKENE KVINNEBEVEGELSEN HAR KJEMPET FOR ER:

RETT TIL Å FÅ
UTDANNELSE, ET
YRKE OG MULIGHET
TIL Å TJENE EGNE
PENGER

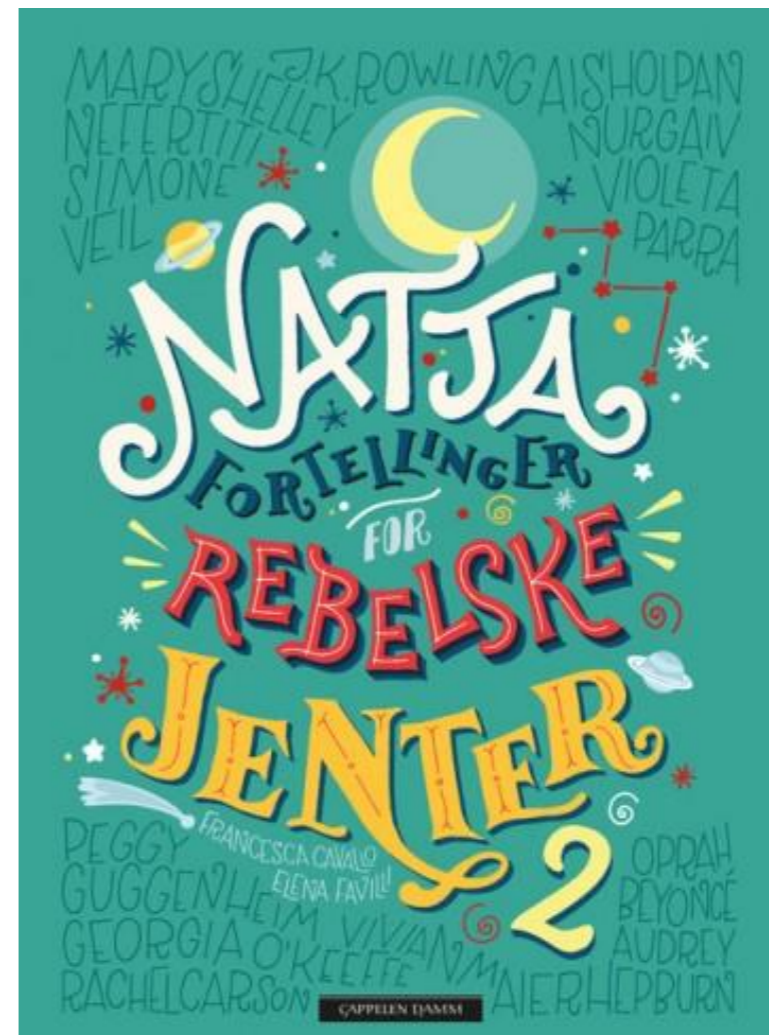
RETT TIL Å
STEMME VED
POLITISKE VALG

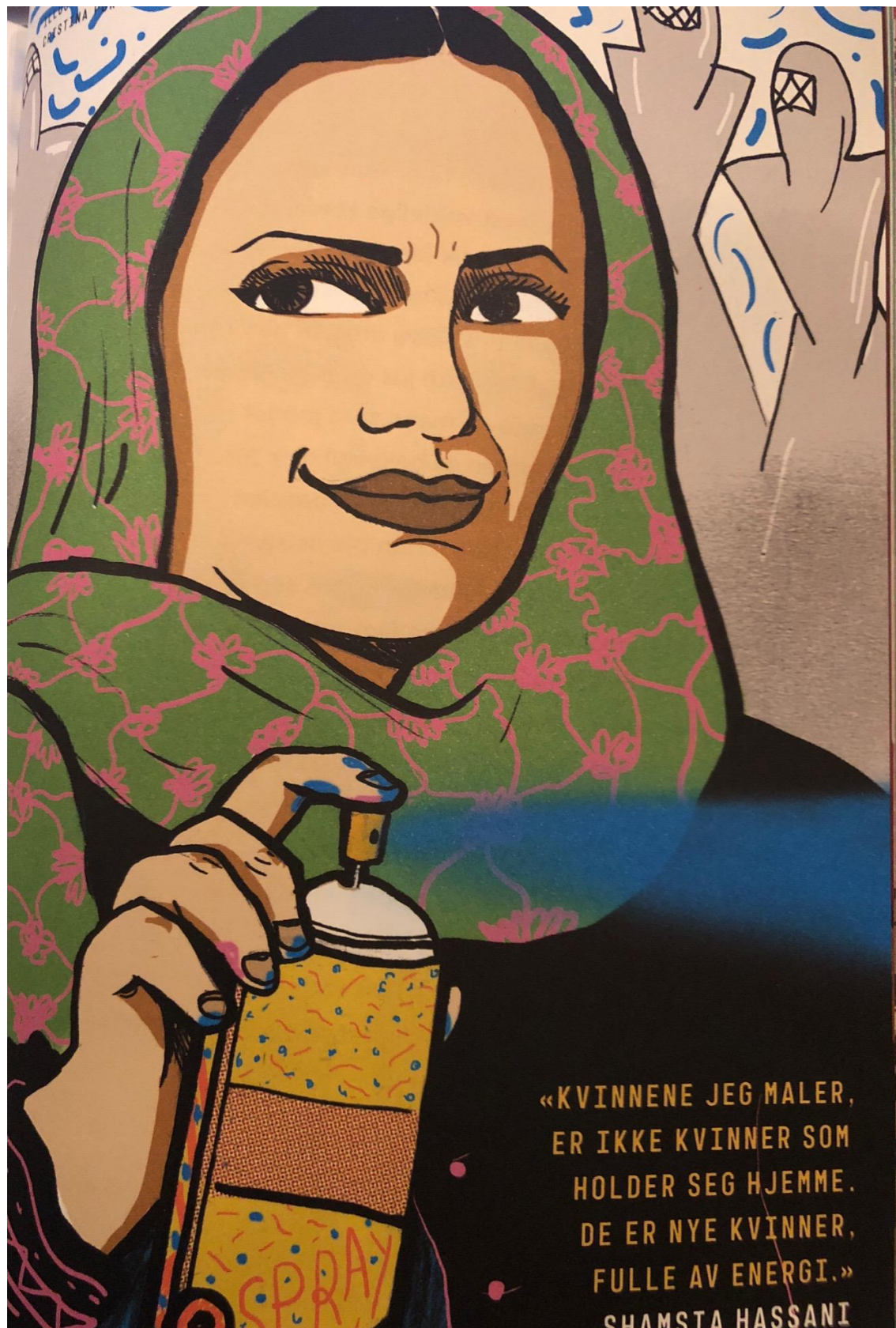
RETT TIL Å
BESTEMME OVER
EGEN KROPP

Francesca Cavallo: Nattfortellinger for rebelske jenter 2

- Svært ulike kvinner med drømmer
- Fascinerende
- Svært korte biografier
- 11 - 16 år

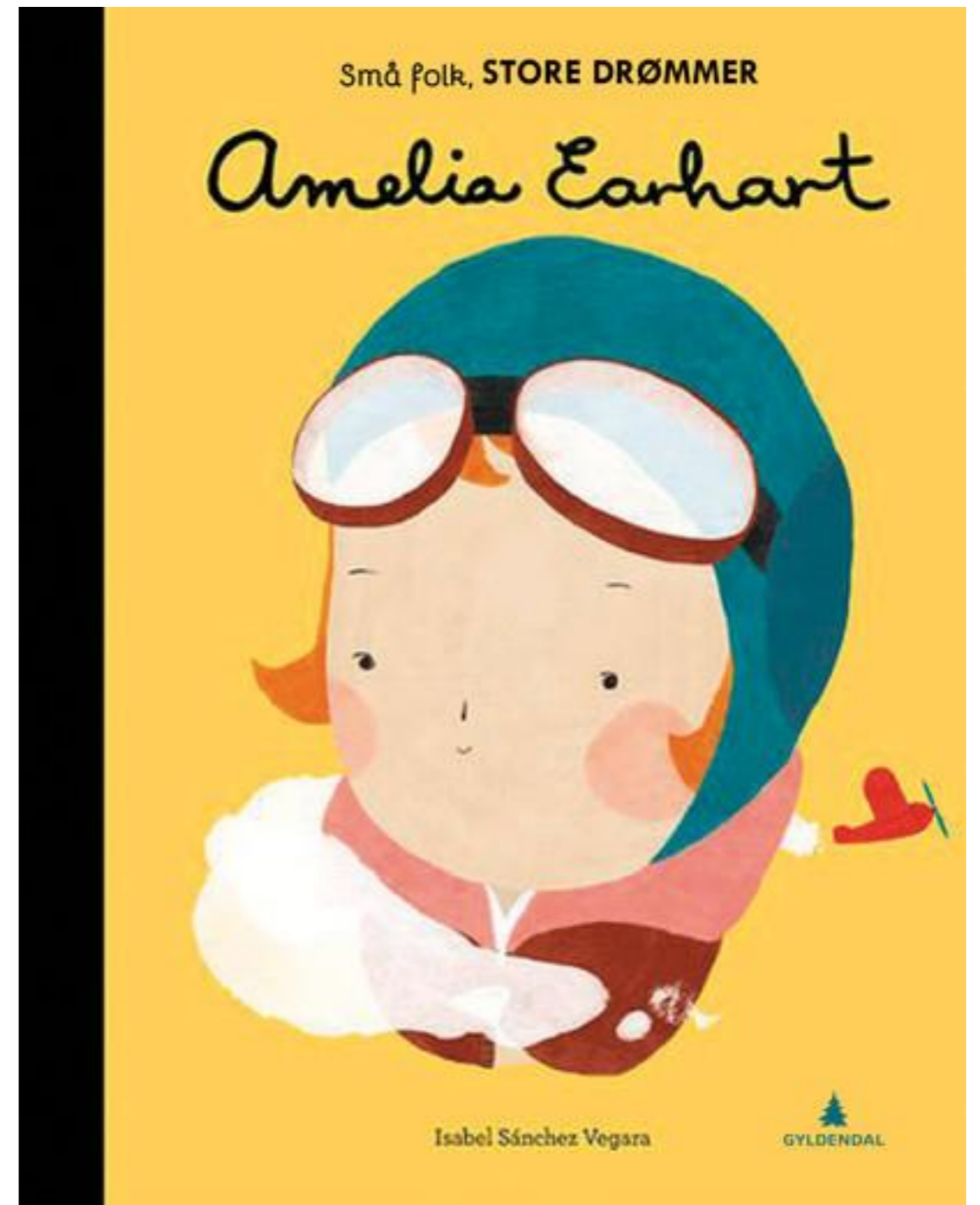
«KVINNENE JEG MALER,
ER IKKE KVINNER SOM
HOLDER SEG HJEMME.
DE ER NYE KVINNER,
FULLE AV ENERGI.»
SAMANTA HASSANI

«HUSK: HVIS DU MÅ VELGE
MELLOM NOE LETT OG NOE
VANSKELIG, ER SOM REGEL
DET VANSKELIGE LANGT
MORSOMMERE.»
SAMANTHA CRISTOFORETTI

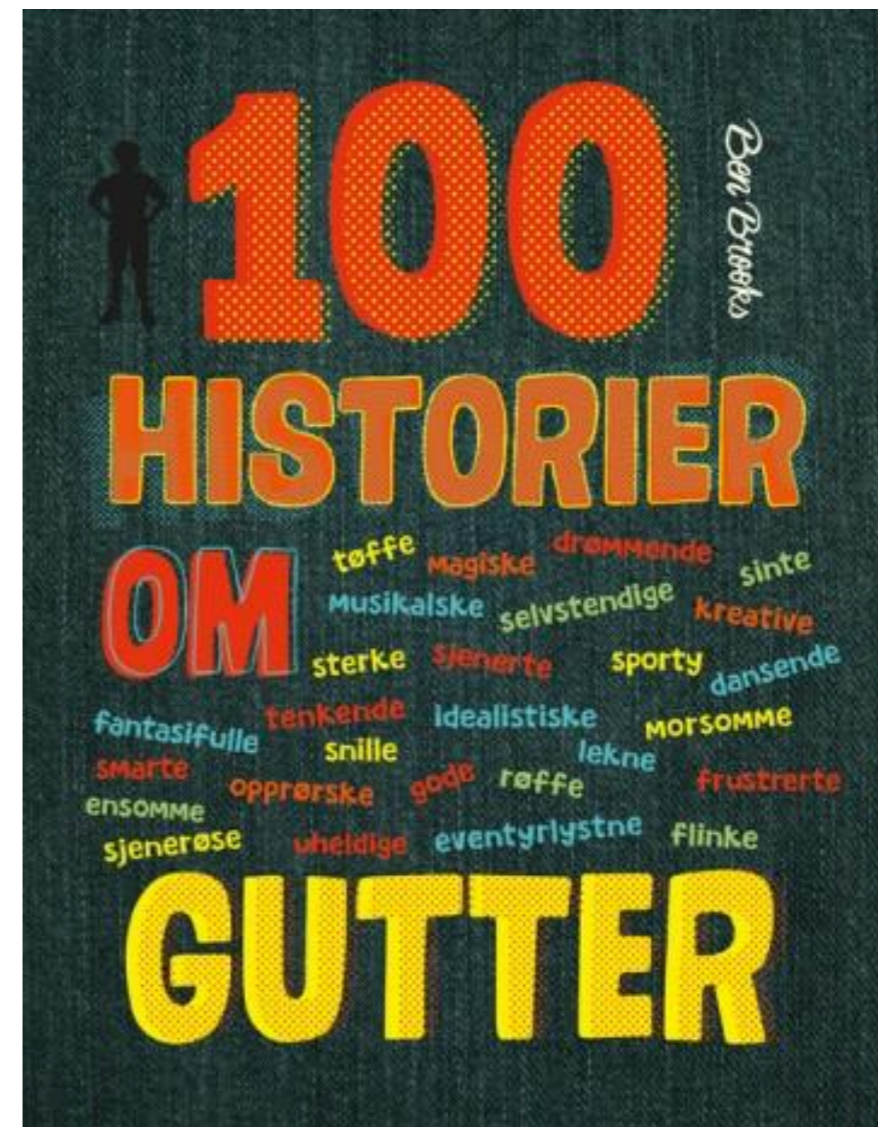
Små folk, store drømmer

- Serie
- Visuelt vakre
- Historien om et liv, svært kort fortalt
- Faktadel
- 5 - 8 år

Ben Brooks: 100 historier om gutter

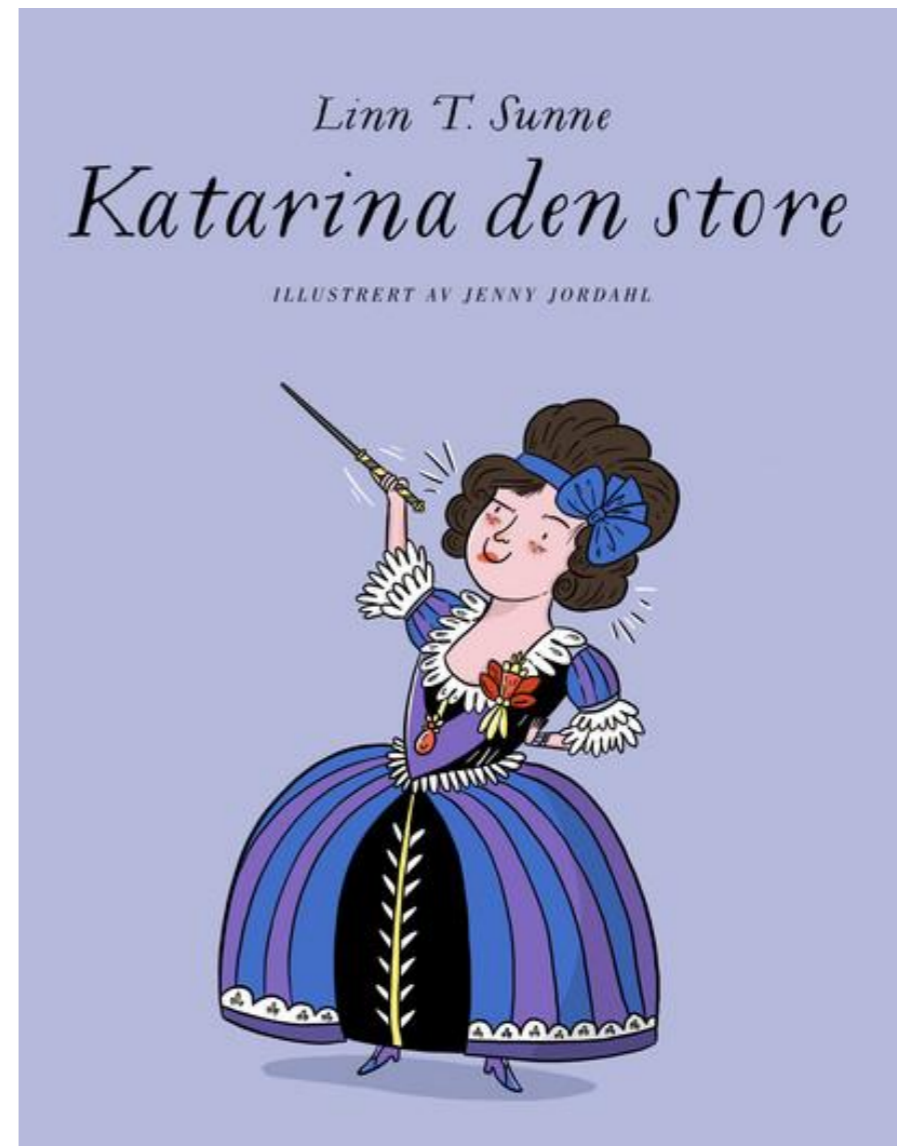
- 100 gutter som har forandret verden
- Mangfoldige historier
- Kule illustrasjoner

Linn T. Sunne og Jenny Jordahl: Katarina den store

- Biografi
- Mest om barndom og ungdom
- Fortellingen om + fakta
- 9 - 12 år

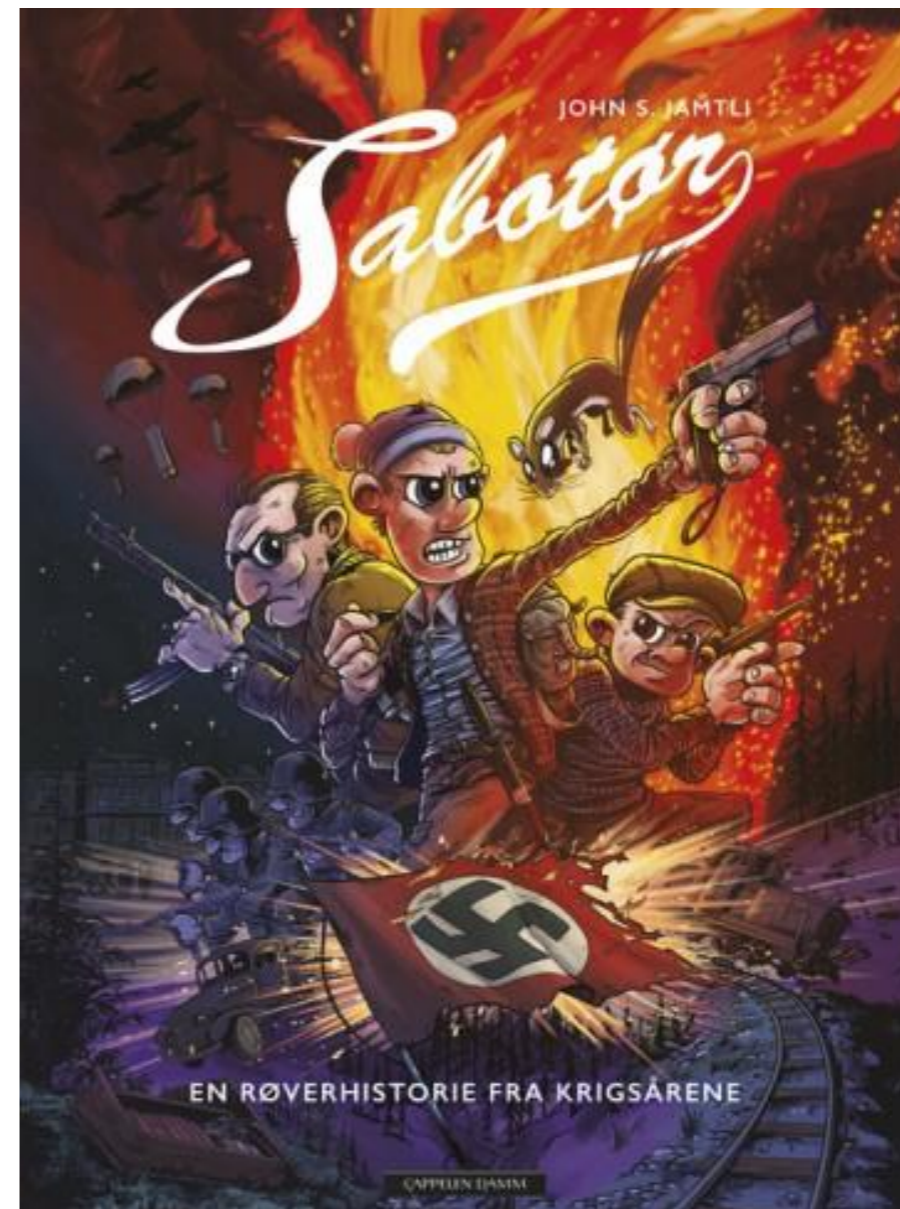
Lena Lindahl: Jenta i veggen

- Biografi
- Grundig kildebelagt
- Fortellende
- Dokumenterer grusomhetene mot jødene
- Høytlesing
- 12 - 17 år

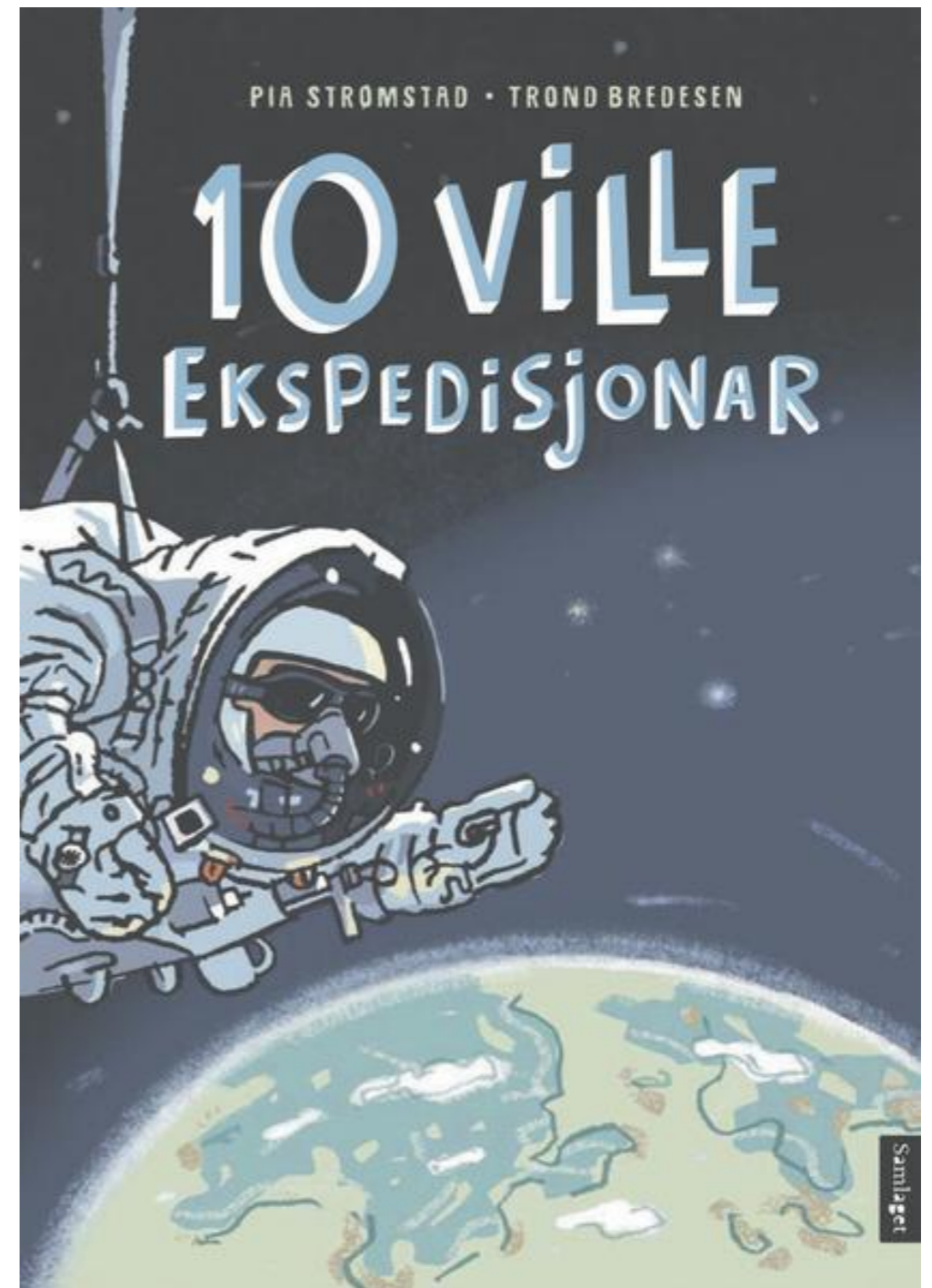
John S. Jamtli: Sabotør

- Røverhistorie fra 2. verdenskrig
- Basert på historiske hendelser og personer
- Humoristisk strek
- Fra 11 år

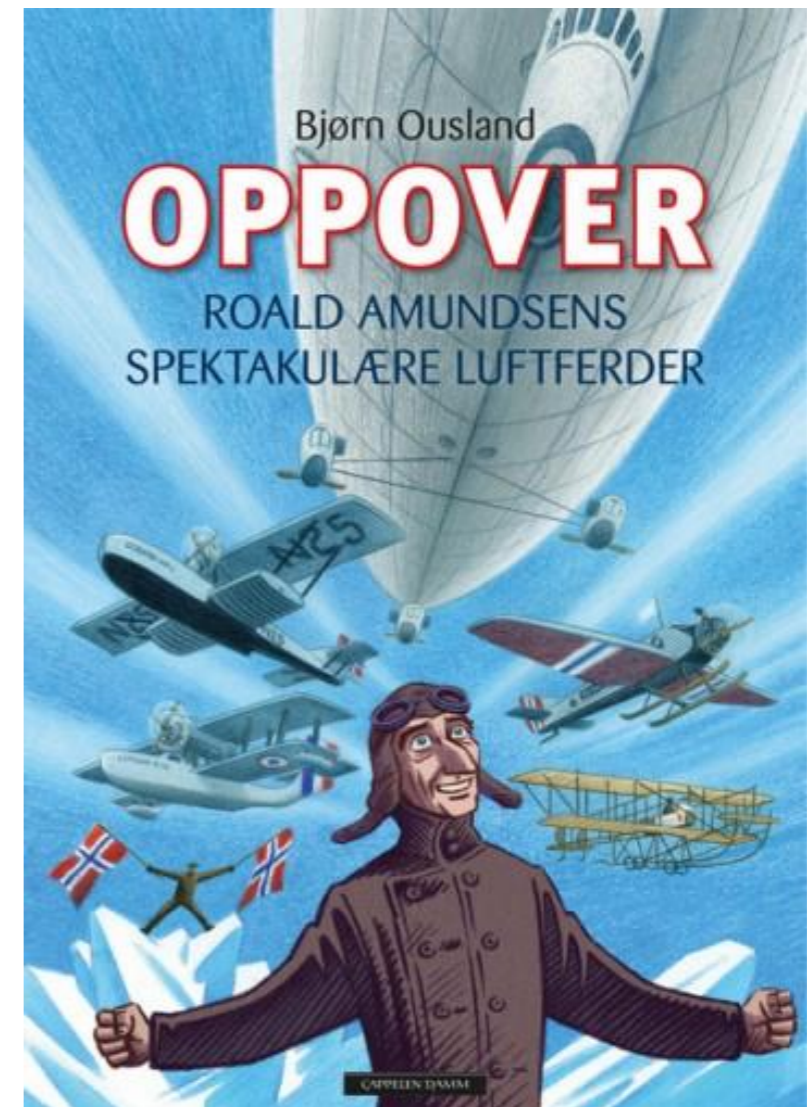
Pia Strømstad og Trond Bredeesen: 10 ville ekspedisjoner

- Folk som ikke har latt seg stoppe
- Dypest, høyest, kaldest, ensomst
- Både nordmenn og kvinner representert

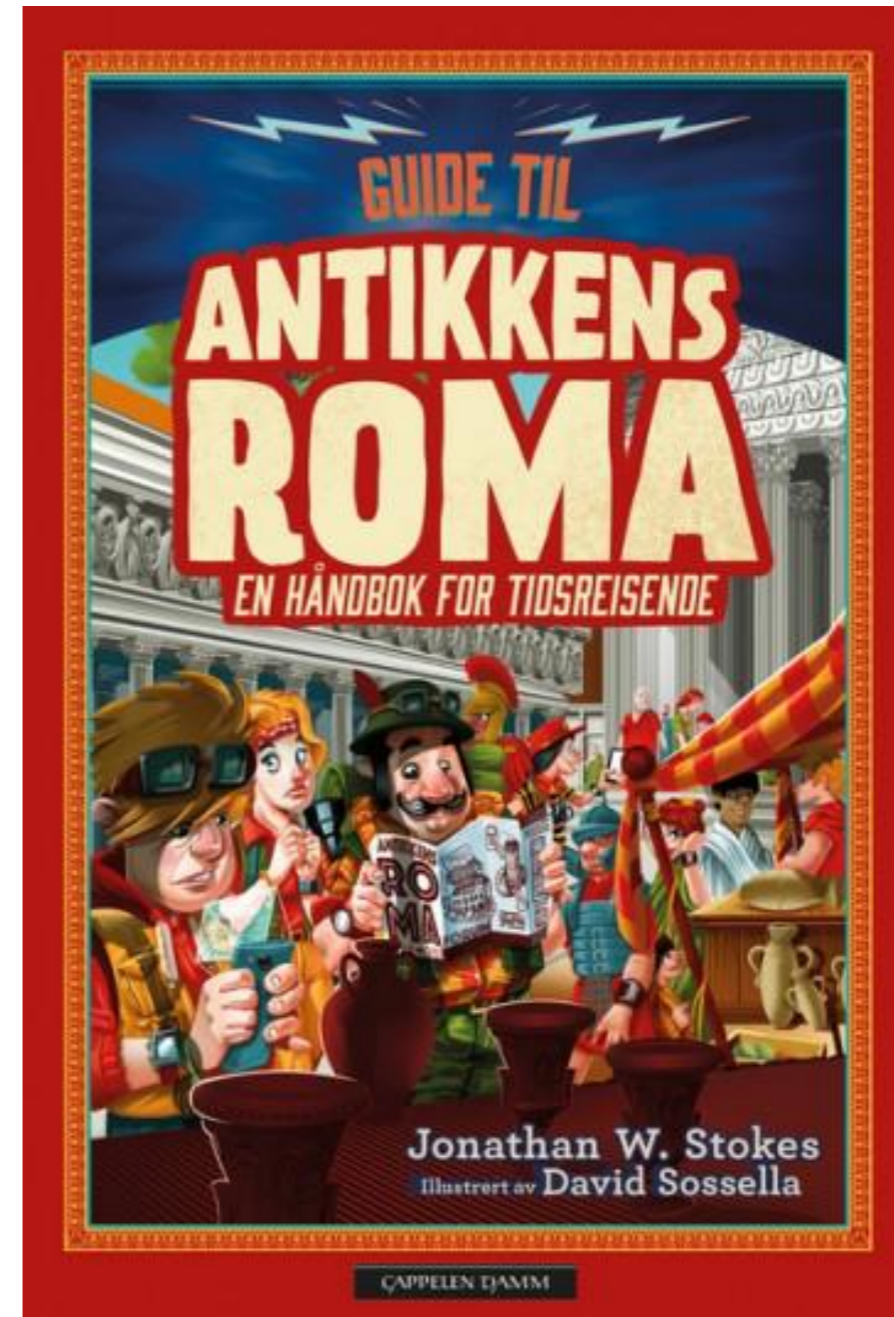
Bjørn Ousland: Oppover

- Amundsens luftferder
- Mannfolkdrama
- Tegneserie
- Fart og spenning
- 8 - 12 år

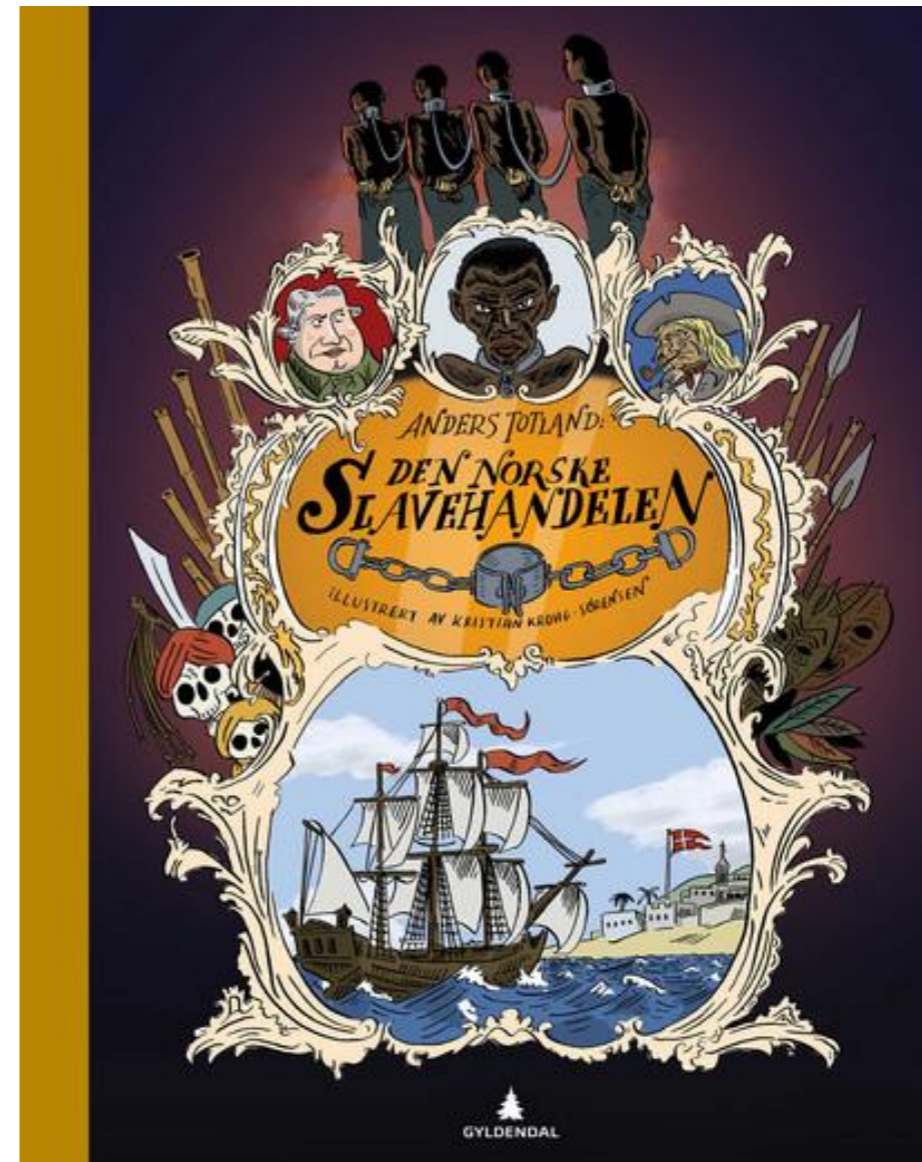
Jonathan W. Stokes: Guide til antikkens Roma

- Humoristisk, kjapp
- Tidsreise til Roma
- Rått og morsomt
- 10 - 13 år

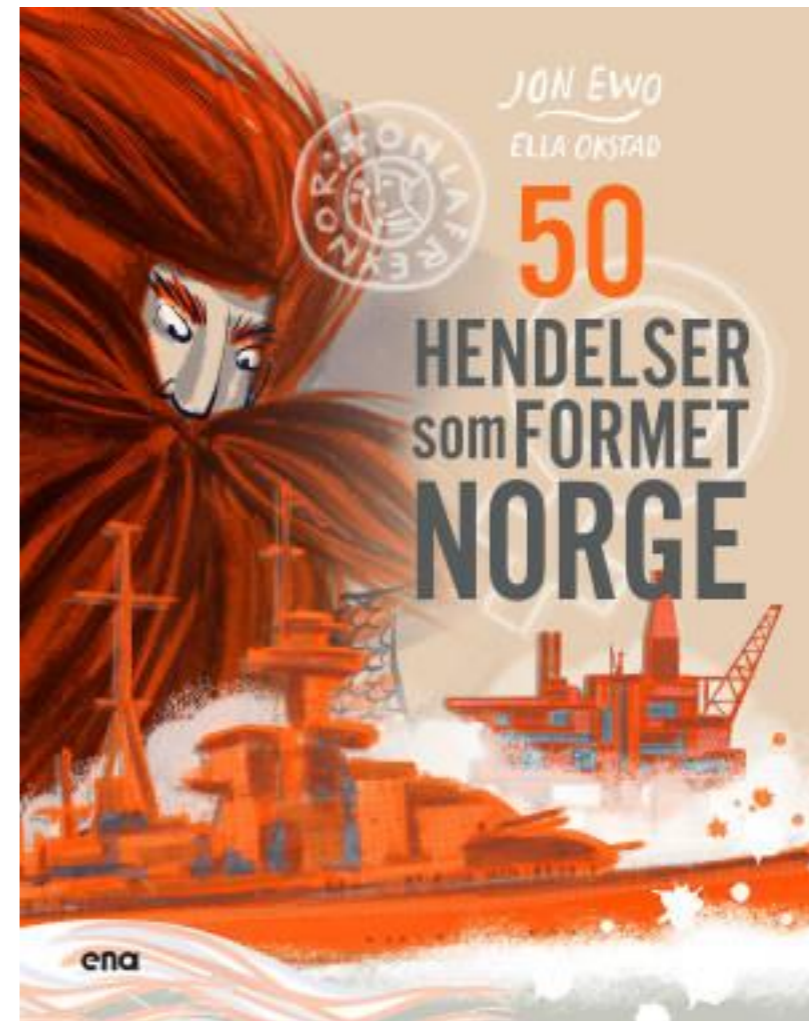
Anders Totland: Den norske slavehandelen

- Dette har vi ikke hørt så mye om, nei
- Dansk-norske kolonier på Gullkysten
- Rått og sant
- Også slavehandel i dag
- 12 - 15 år

Jon Ewo: 50 hendelser som formet Norge

- Viktige hendelser sortert etter årstall
- Historiefortelling
- Les mer
- Se mer
- Ryddig

1853

- ET NYTT NORSK SPRÅK

Dansk hadde vært både tale- og skriftspråk i landet vårt i flere hundre år. Men etter hvert ble nordmenn mer stolte av landet sitt. Vi ønsket oss frihet fra unionen med Sverige. Det holdt ikke bare med nasjonsbygging hvor kunst og musikk skulle inspireres av gammel norsk kultur. Vi trengte også et språk.

Språkforskeren Ivar Aasen hadde i 1853 allerede utgitt både en ordliste og en grammatikk for det han kalte *landsmål*, men som vi i dag kjenner som nynorsk. Men i 1853 kom boka *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Da hadde det pågått en debatt i 20 år om ikke Norge burde få sitt eget skriftspråk.

66 67

Ivar Aasen hadde reist rundt og samlet inn dialektord. Ut fra det materialet lagde han både en ordbok og en grammatikk. På reisene oppdaget han at folk hadde mange forskjellige ord for de samme tingene. Så da han skulle lage det norske landsmålet, måtte han velge mellom flere ord. Boka han ga ut i 1853, skulle være en fasit for hvordan det norske folkespråket skulle skrives og snakkes.

Men dette nye språket ville ikke bli levende før forfattere brukte det. Derfor skrev han selv dikt på landsmål. I tillegg samlet han norske ordspråk og norske fornavn.

Snart fulgte flere forfattere Ivar Aasens eksempel. Noen av de mer kjente fra 1800-tallet var Aasmund Olavsson Vinje, Arne Garborg og Rasmus Flo. I våre dager skriver en av verdens mest kjente skuespillforfattere, Jon Fosse, på nynorsk. Norges Mållag og Norsk Målungdom er to organisasjoner som jobber for å fremme nynorsken i Norge.

Først i 1929 ble navnet landsmål formelt endret til nynorsk. Da hadde ordet nynorsk allerede vært i bruk en stund. Fra da av var nynorsk likestilt med bokmål. Dette er grunnen til at vi har to målformer i Norge, og at nynorsk er et eget fag på skolen.

LES MER:

- ➔ Grepstad, Ottar – *Historia om Ivar Aasen* (Oslo, Samlaget, 2013).
- ➔ Torp, Arne – *Hovuddrag i norsk språkhistorie* (Oslo, Gyldendal Akademisk, 2003).

SE MER:

- ➔ Dra til Ivar Aasen-tunet i Hovdebygda. Sjekk lenken:
<http://www.aasentunet.no/iaa/no/>

Bengt-Erik Engholm: Ekte vikinger

- Oppklarer myter og fakta
- Vikingsamfunnet
- Nordisk perspektiv - også samisk
- Savner innholdsfortegnelse/
register

Kropp og topp

Ingelin Røssland og Jenny Jordahl: Hårete fakta

- Lettlest
- Humoristisk
- 6 - 9 år

BLI INSPIRERT!

Annica Hedin og Fredrik Swahn: Hei hår!

- Alt om hår
- Lett og god formidling
- Humoristisk

FRISYRETIPS

En hårcaps?

Bart i nakken?

Hva med to elghorn?

Eller hvorfor ikke en sjøstjerne?

Hvis du slutter å gre håret, kan det føve seg sammen til tynne pølser. En sånn frisyre kalles «dreadlocks» eller bare «dreads».

Kanskje et helikopter i håret?

På 1500-tallet syntes de det var fint med fletter. Noen ganger med perler eller bånd flettet inn i håret.

Midt på 1500-tallet delte en svensk konge skjegget sitt i to.

Denne frisyren kalles «helikopterplattform» – helt rett oppå, som om et helikopter skulle lande der.

Vil du ha pigger, må du bruke klissete voks.

En annen konge hadde så tynt hår at han kunne legge det som et kors.

Høy lugg var moderne på 1980-tallet.

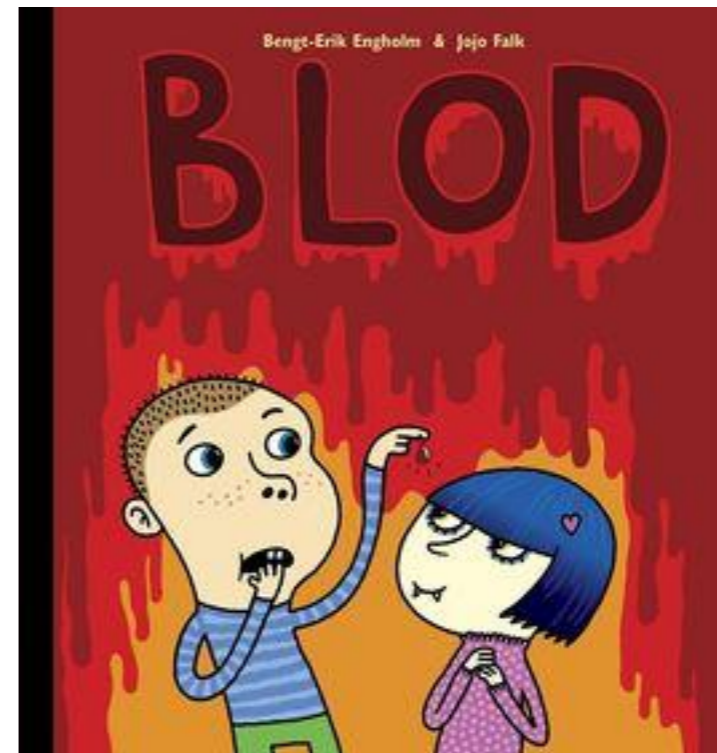
Denne disko-frisyren kalles «mikrofonhår». Håret er rundt som en mikrofon.

Vil du ha hanekam, må du barbere sidene, og la resten stå rett opp. Krever mye hårspray!

Bengt-Erik Engholm og Jojo Falk: Blod

- Blodige fakta
- Humoristisk
- 7 - 9 år

Vera Micaelsen: Spør Vera

- Fra Aftenposten Junior
- Ting barn lurer på
- Følelser, kroppen, vennskap, familien, livet, døden
- Nyttig og viktig

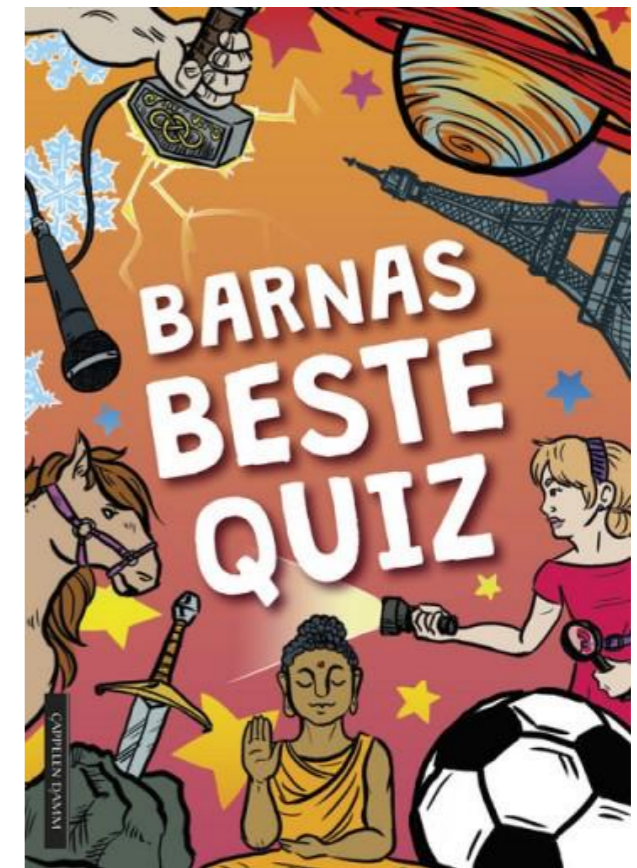
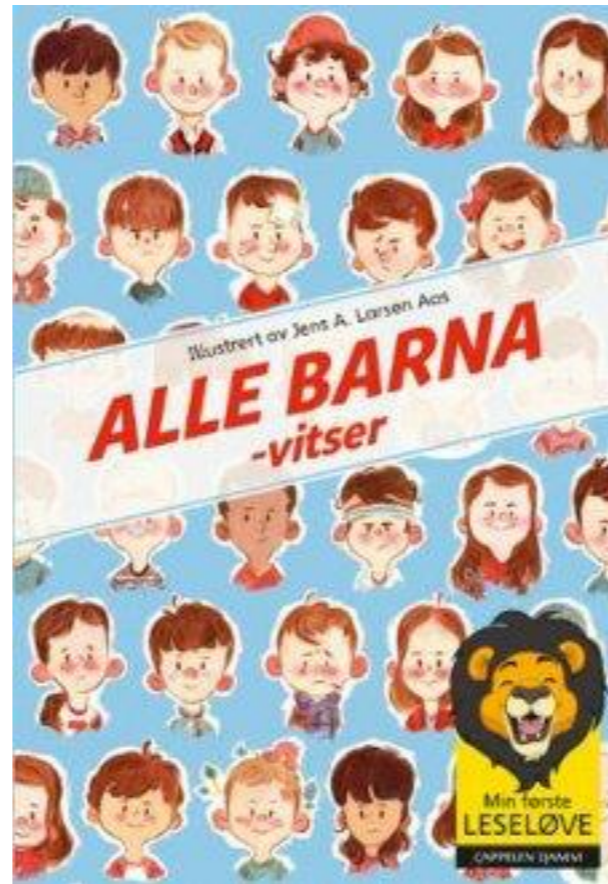
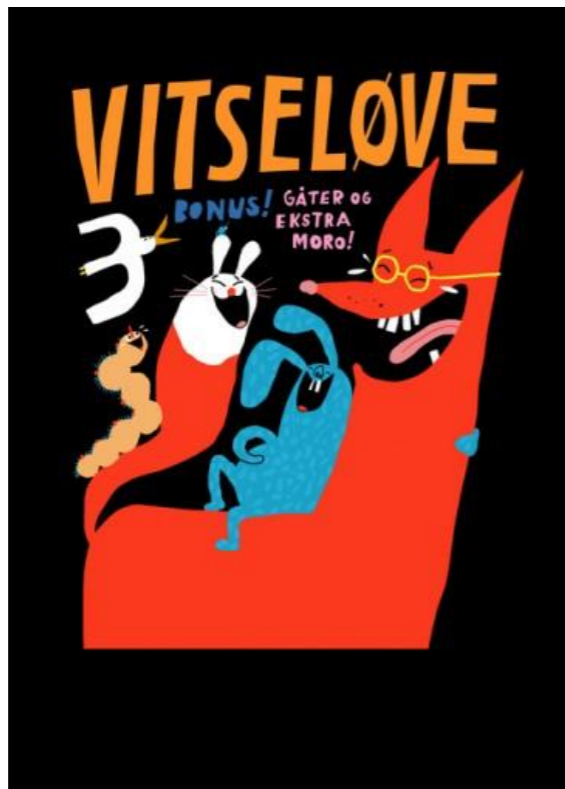

Birte Svaton: Rett eller galt

- Etske dilemmaer
- Samtalebok
- 21 fortellinger

Humor

Hobby, fritid og diverse

Fifa fotball-VM-guiden

- Lagd til fotball-VM
- For alle fotball-fans
- Oppgaver og utfyllingstabell

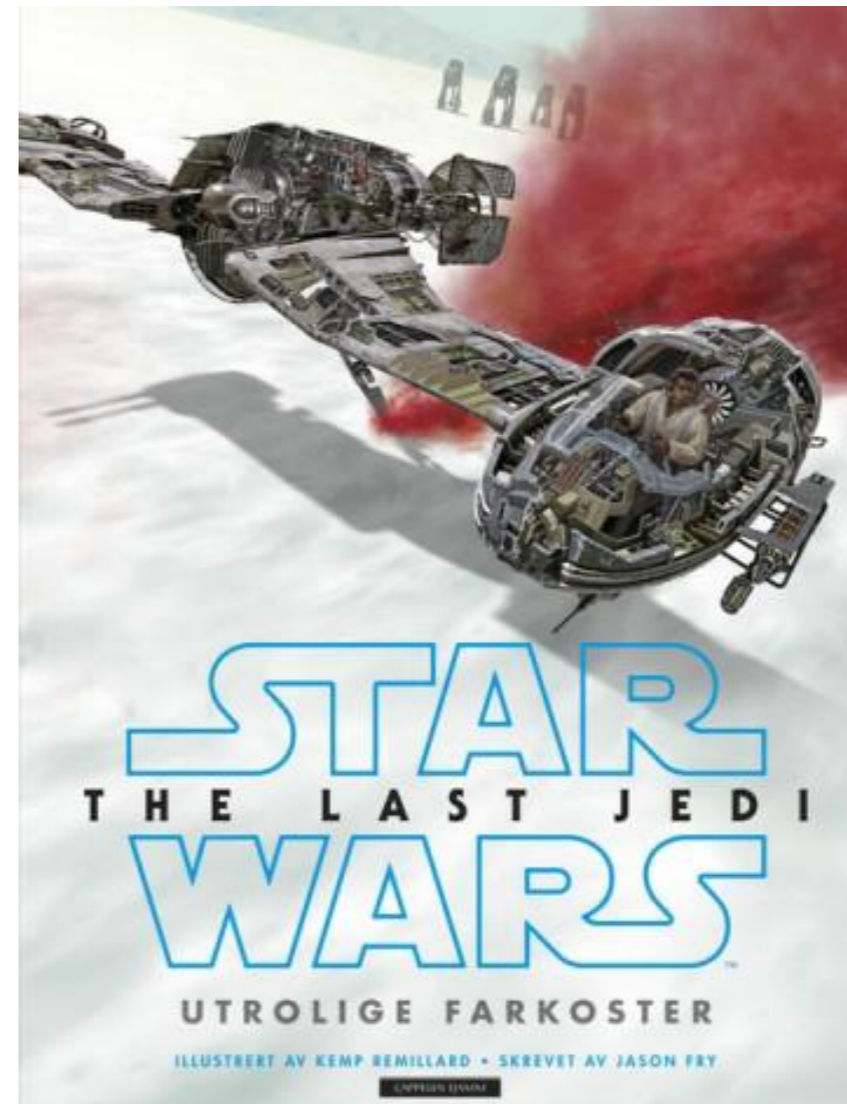
Josef og Jakob El-Zein: Skilltwins. The story

- Triksetips
- Sosiale medier-tips
- The story - motgang og medgang
- 11 - 14 år

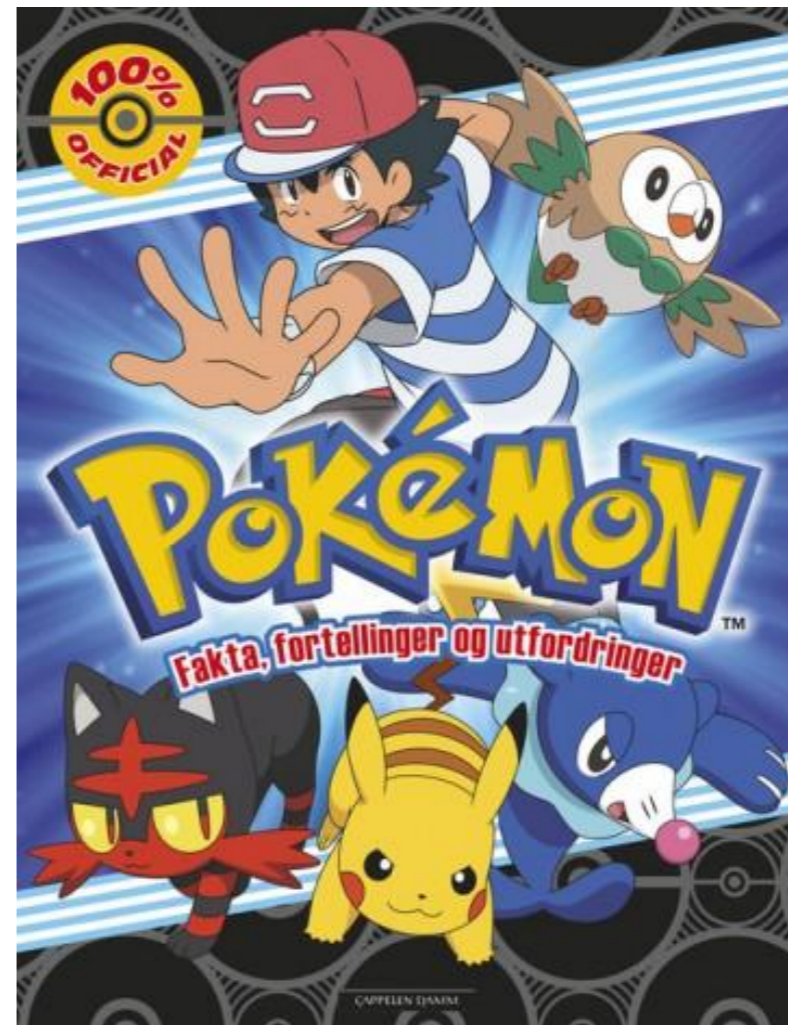
Jason Fry: Star wars. The last Jedi. Utrolige farkoster

- For fansen
- Stor og herlig
- 6 - 12 år

Pokemon. Fakta, fortellinger og utfordringer

- Fakta
- Fortellinger
- Utfordringer
- 6 - 10 år

Andreas Wahl:

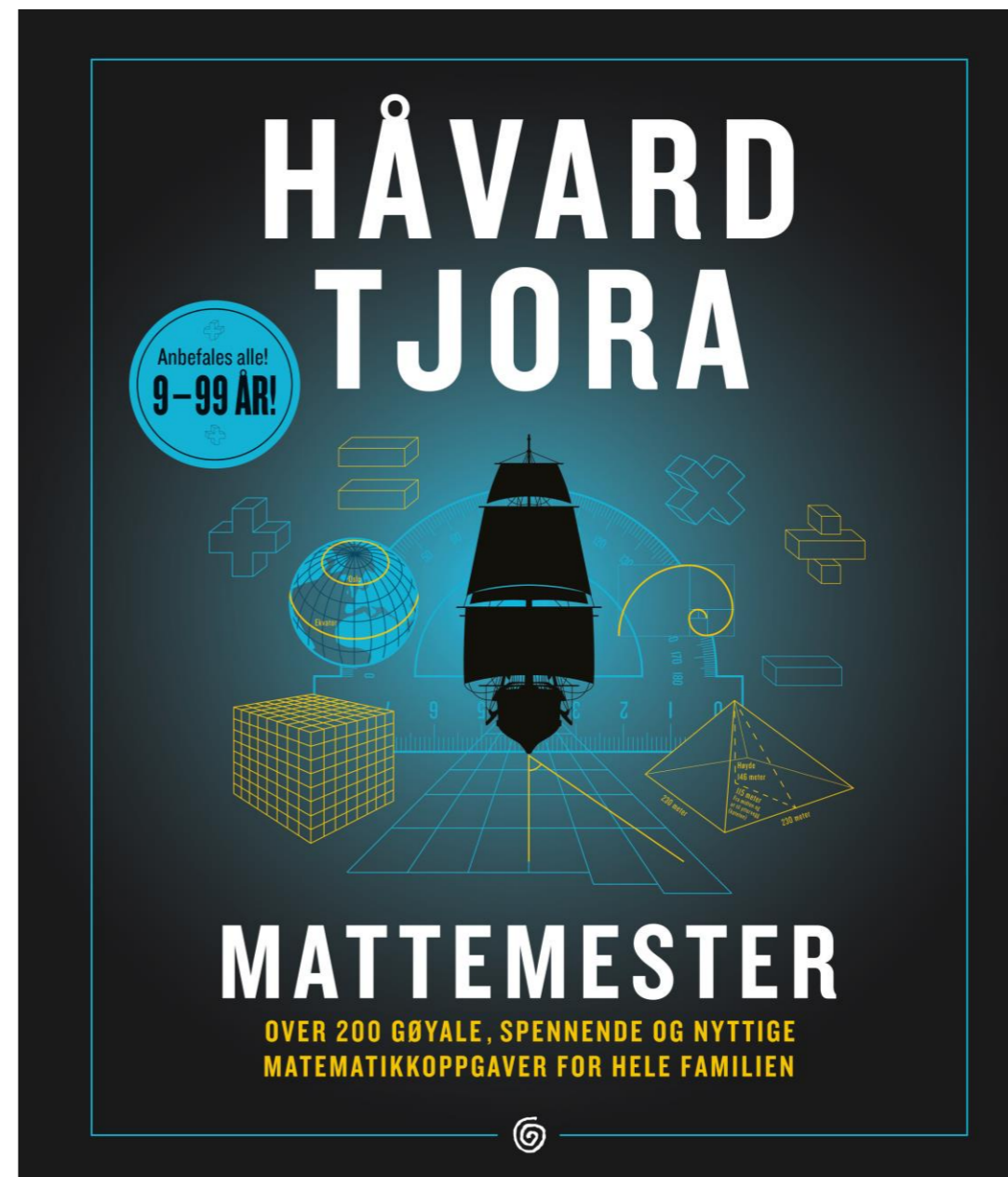
Den store norske slimboka

- Kjemi
- Limtest
- Herlige bilder
- Inspirerende og pedagogisk i kjent Wahl-stil
- 6 - 12 år

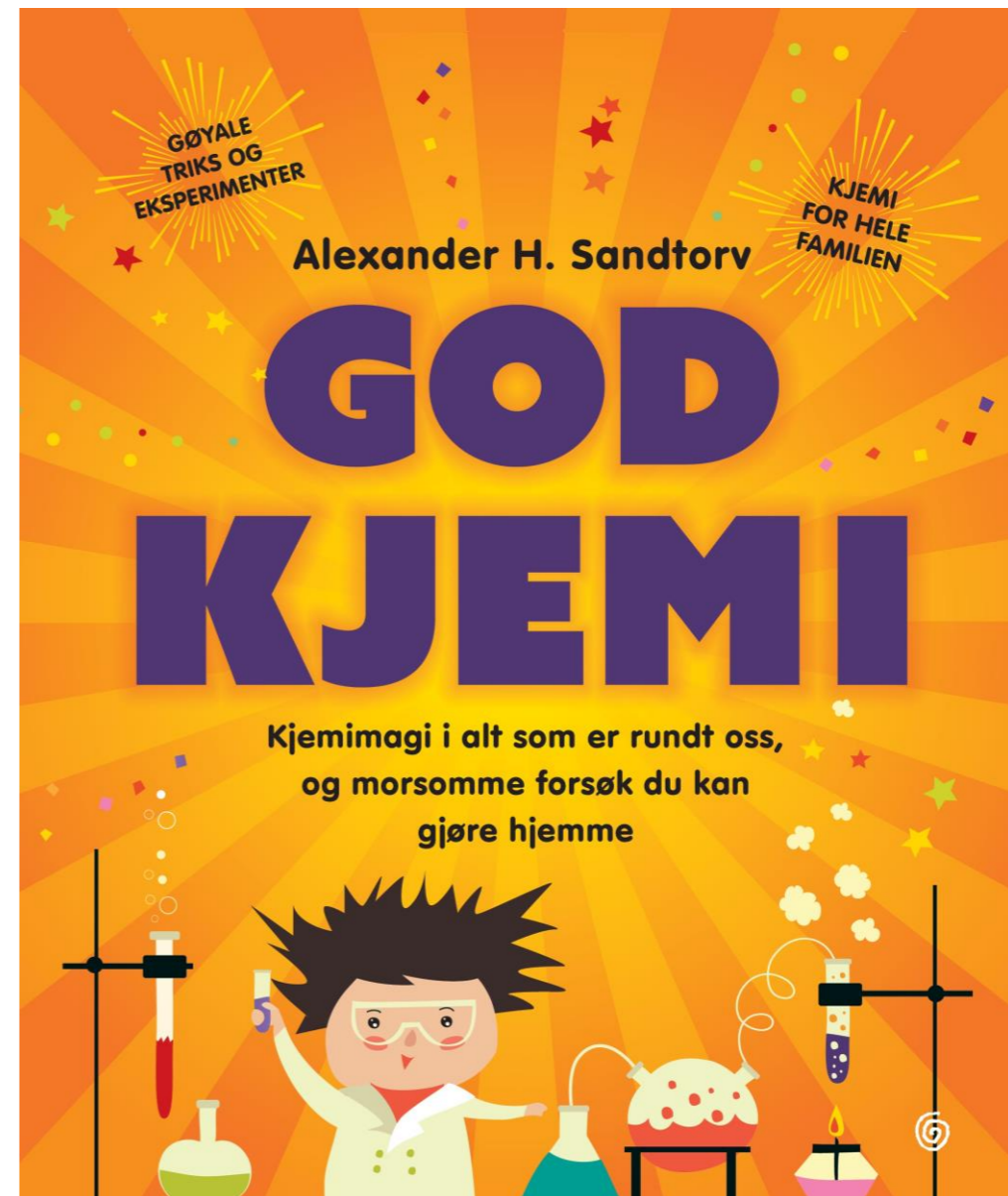
Håvard Tjora: Mattemester

- Oppgaver for viderekomne
- Med fasit, heldigvis
- Fine samarbeidsoppgaver
- Fra 9 år

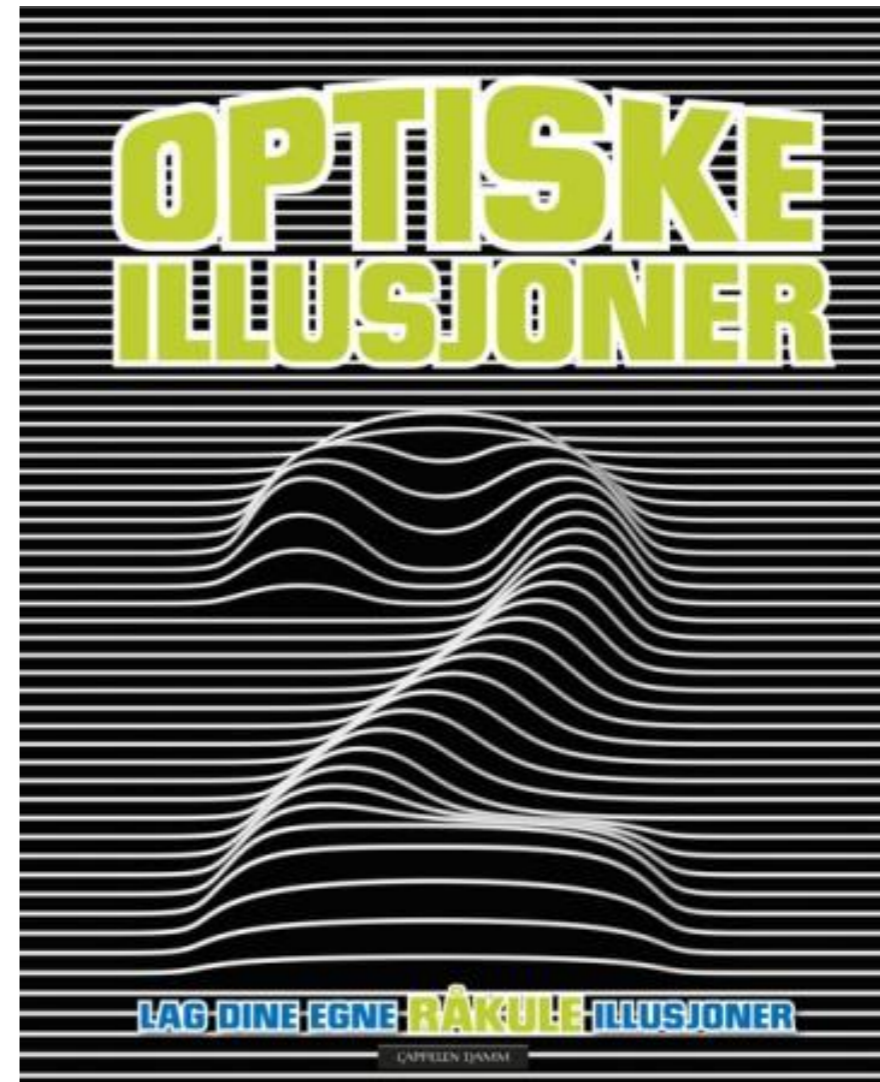
Alexander H. Sandtorv: God kjemi

- Kjemien rundt oss
- Gjør kjemi relevant
- Forsøk
- 10 - 14 år

Optiske illusjoner

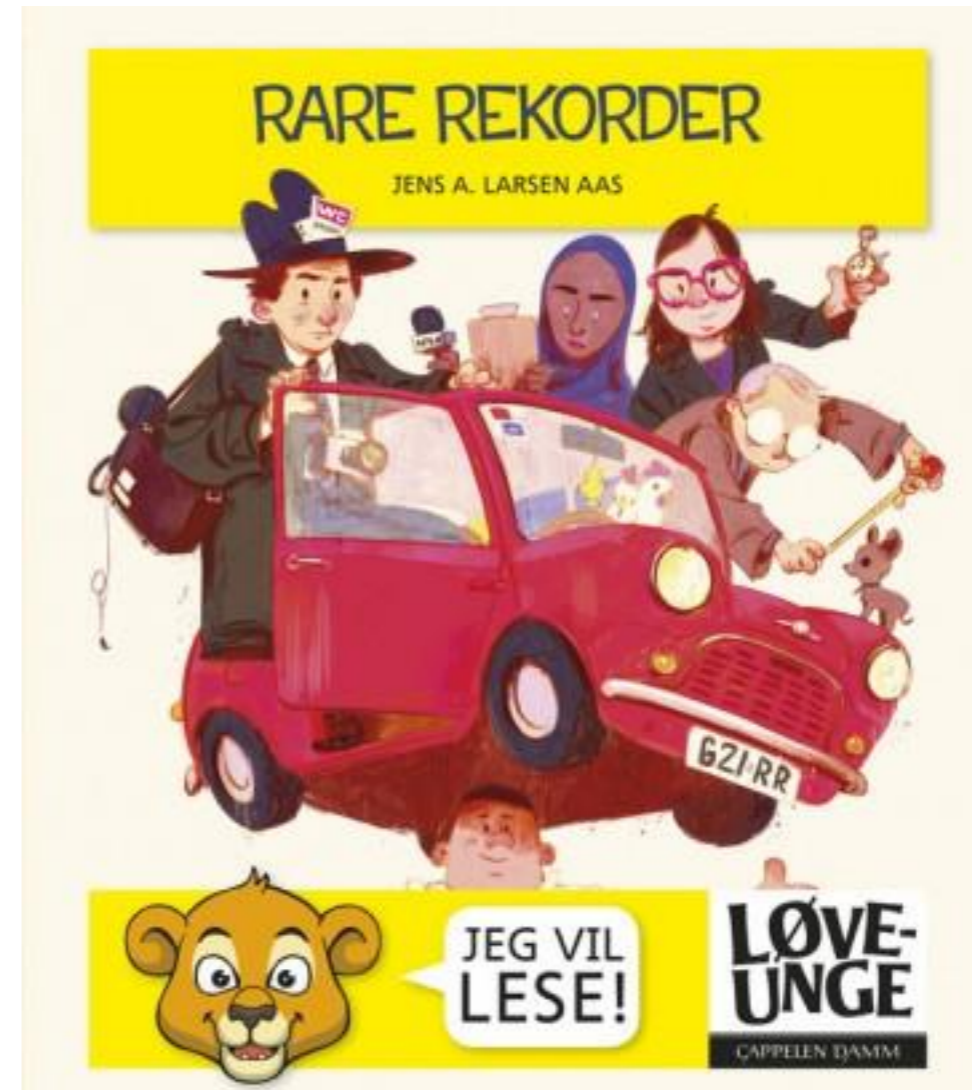
- Gøy
- Og litt fakta
- Allalder

Jens A. Larsen Aas: Rare rekorder

- Lettlest: en setning per side
- 5 - 7 år

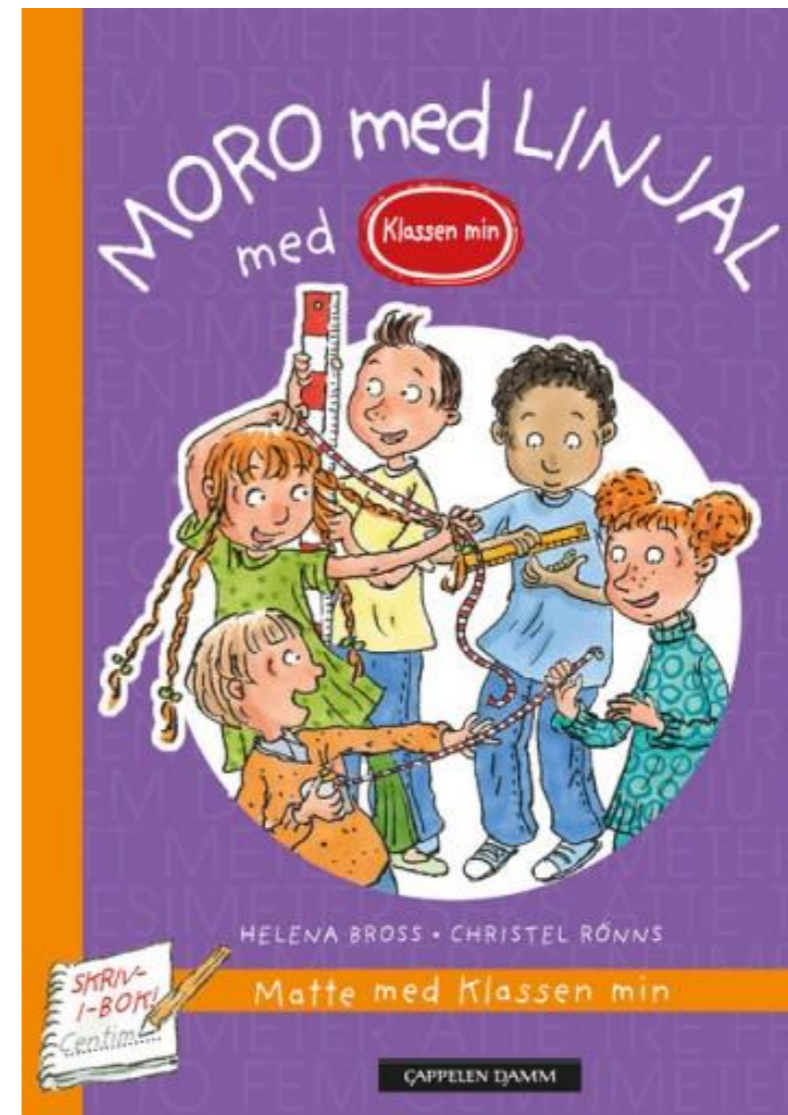

Joshua Mueller eier 1546 par Converse!

Helena Bross og Christel Rønns: Moro med linjal

- I Klassen min-serien
- Aktivitetsbok
- 7 - 9 år

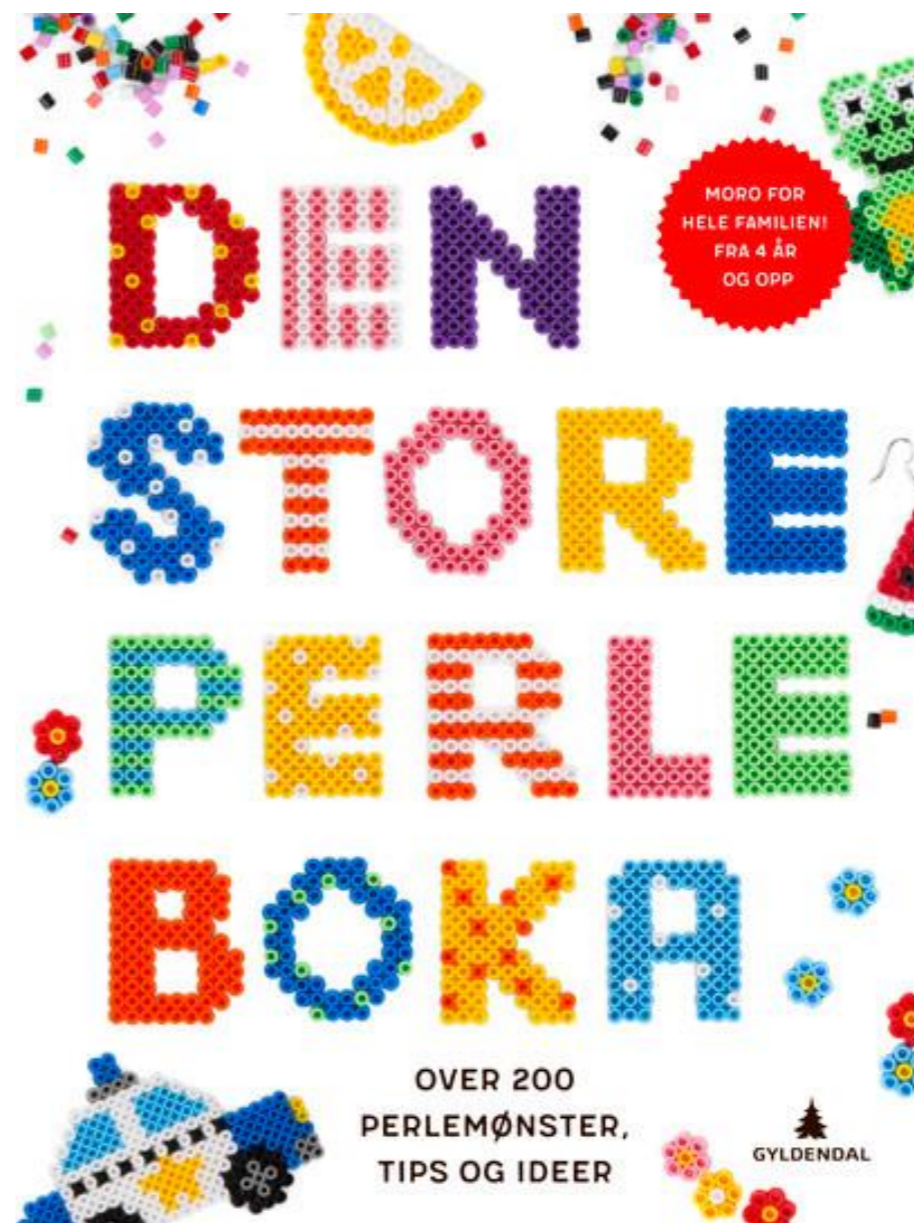
Margrethe Hjort Hay: Fargerike perler

- Oppskrifter på smykker
- Fra 10 år

Den store perleboka

- Mønstre, tips og ideer
- Inspirerende og enkel
- Må finnes på SFO og AKS

Siw Boine og Torunn Grønbekk: Perlehumør

- Mønstre og inspirasjon
- 3D-perling
- Må finnes på SFO og AKS

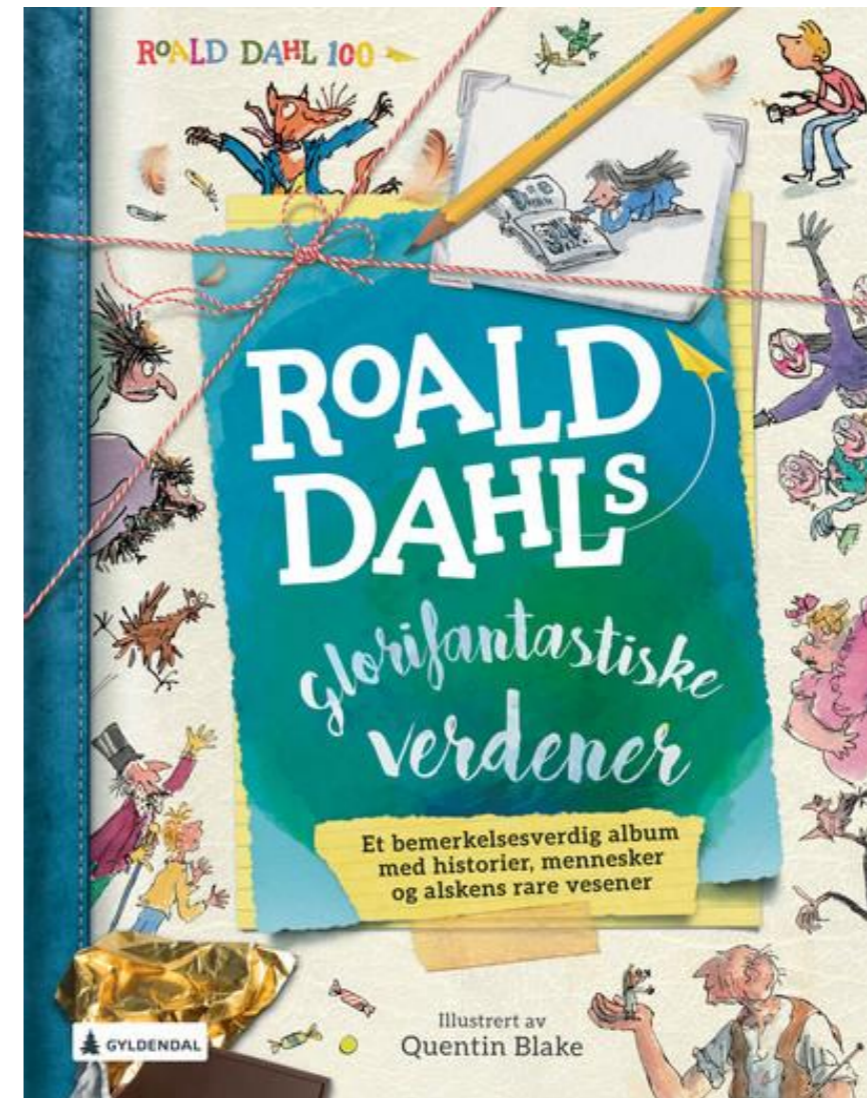
Ida Victoria Grønbekk: Sting & ting

- Sy til barn
- Også prosjekter barn kan sy selv

Roald Dahls glorifantastiske verden

- Passer best for de som kjenner alle bøkene
- Snurrigheter og godsaker
- Vakker bok

Jeg skal tørke vekkk det dumme fliret av nebbene deres!

Neste gang skal jeg ta dere, dumme fjærfrynser! Jeg skal vri nakkene rundt på dere alle sammen, og få dere ned i gryta før det blir mørkt!

HERR DUST

Fuglepai

Hver onsdag har Dustene et veldig deilig måltid. Herr Dust har på forhånd smurt Holdfast klistrelim - verdens mest klistrete - på et tre. Slik er han sikret at det blir fanget nok fugler til konas delikate pai.

Velsmakende fuglepai

- 12 feite fugler (helst svarttrost, gjerdemett, rødstrupe - men andre fugler går også)
- En neve snegler (herr Dust elsker dem!)
- 1 hakket løk
- 2 oppskårne gulrøtter
- 1 liter brun saus
- Paideig (rulles ut i 2 ark)

FRAMGANGSMÅTE

- Rens fuglene (behold hoder, vinger og ben som ekstra smak)
- Legg fuglene og sneglene i en bolle innsmurt med mel
- Legg grønnsakene oppå og hell over den brune sausen
- Dekk til med deigløkket og pakk bollen inn i et puddingteppe
- Dampes i 3 timer

Dustene holder en familie av apekatter i et bur i hagen. Flere Dusts store drøm er at han skal drive verdens første opp-ned-apesirkus.

***** KORTET *****

DET FORBLOFFENDE, UTTOLIGE, OG ABSOLUTT ENESTÅENDE OPP-NED-APESIRKUSET!

ÅPEN OPPBATT AV DE PROFESJONELLE APEDANERENS HEND OG FRU DUST

SE ÅPNE UTTILBUD

BALANSTRETTET LAMM TIRSK, HANDE OG SPILLER POTTBALL

• ALT NYTT ER

• EN NYTTEN NYE OPPLAG BLER HING TITTEL FRO MED INSPIRASJON

Klubbi-klopp og rulle-rask-fuglen

Klubbi-Klopp, sjefen i apefamilien, er luta lei av alt opp-ned-maset til Dustene. Det lysner betraktelig da den fabelaktige Rulle-Rask-fuglen kommer på helt overraskende visitt helt fra Afrika.

Da Rulle-Rask-fuglen sørger for at herr og fru Dust ikke får den sedvanlige fuglepaien sin, er det fare på ferde. Dustene vil hevne seg, men de er ikke forberedt på Klubbi-Klopps smarte idé: å vise hvor klistrete Holdfast klistrelim virkelig er!

SJELDEN AFRIKANSK FUGL OBSERVERT I DRABANTBY

I går dro en flokk ornitologer til stedet der den sjeldne afrikanske Rulle-Rask-fuglen var observert i luften over noen engelske hjem. Den er mer vanlig i jungelen i det mørkeste Afrika. Med sin oppsiktsvekkende fjærpyrd pleier den vanligvis å sitte i appelsintrær.

Den elsker askens bær. Spesialistene har ingen forklaring på hvorfor fuglen helt uventet dukket opp på den nordlige halvkule. Dr. R. Rype i Fuglekikkerforeningen sa spøkefullt: «Kanskje Rulle-Rask-fuglen trengte en ferie og noen britiske jordbær.»

'Nå kommer vi aldri løs!
Vi kommer til å bli sittende fast her til evig tid!

FRU DUST

POLITIRAPPORT
AVDELINGEN FOR SAVNEDE PERSONER

SAVNEDE PERSONER: Herr og fru Dust
FORSVUNNET NÅR: Ukjent, anmeldt 4 januar

BESKRIVELSE: Herr Fred Black ved gassverket ringte på hos herr og fru Dust 4 januar for å løse av møblene. Da ingen svarte, åpnet herr Black døra og så to hauger med kler på gulvet sammen med to par sko og en spaserstrakk. Han tilkalte politiet, som ankom stedet samme ettermiddag.

SÆRLIGE OMSTENDIGHETER: Møblene i stua er limt fast i taket. Etterforskning pågår.

Johan Egerkrans: Overnaturlige og underjordiske vesener fra folketroen

- Nydelig
- Fascinerende
- Nordisk, men med svensk perspektiv
- Fra 10 år

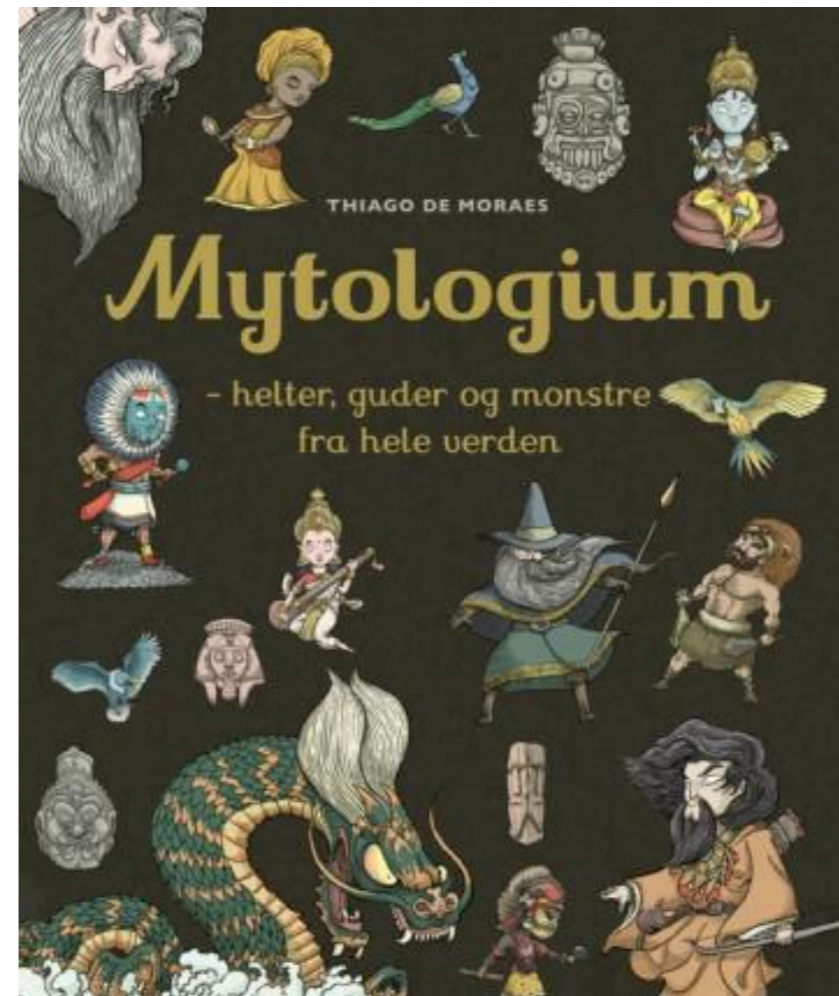

*Alruenes tate høres ut som klingende
melodisk fuglekvieter.*

Thiago de Moraes: Mytologium

- Kjent og ukjent
- Mytologiske kart
- Myter
- Vesener og magiske ting
- Fascinerende
- Uttalehjelp
- Vakre illustrasjoner
- 7 - 12 år

Den egyptiske verdenen

Blant de gamle egyptiske gudene finner du mumier, kjempe-slangar, beskyttende flodhester og dømmende sjøkater.

21 RA

Solguden. Om dagen reiste han over himmelen i solfåten sin. Om natten seilte han gjennom underverdenen på nattfåten. Hver natt sloss han mot Apep og kaoskrefte, så det kan ikke ha blitt mye søvn på ham.

22 ISIS

Gudinne for natur og mødre (og mye annet). Hun reddet og gjenopplivet mannen sin, Osiris, etter at han hadde blitt myrdet av Seth og gjort til verdens første mumie. Tårne hennes lår Nilens bredder til å renne over hvert år.

23 NEPHTHYS

Kona til Seth (og dessuten søsteren hans). Hun ble sint og sjokkert da han drepte Osiris, og brukte traldom for å hjelpe Isis å vekke ham til live igjen. Hun var også moren til Anubis.

24 ATUM

Verdens første gud. Skapte seg selv, noe som er ganske godt gjort. Alle de andre gudene stammet fra barna hans, Tefnut og Shu.

25 TEFNUT

Gudinnen for lyktighet. Giftet seg med sin egen bror (desverre skjedd dette ganske ofte i det gamle Egypt) og fikk mange barn, blant andre Geb og Nut.

19 SEKHMET

En krigergudinne med løvehode. Beskyttet forloper i krigen. Ra sendte henne for å straffe noen som hadde gjort noe galt, men hun ble så sint at hun måtte skjenke henne full for å få henne til å slutte.

17 HAPI

Guden for Nilens årlige oversvømmelse, som gjorde landet fruktbar.

18 SETH

En trickster (juring). Var veldig smart, men kunne være ganske løsl. Drepte broren sin, Osiris, men var også hjelpsom innimellom. Han hjalp Ra hver gang solguden måtte slåss mot den store kaoslangen.

15 OSIRIS

Verdens første farao. Regjerte over guder og mennesker, helt til han ble drept av broren sin, Seth. Heldigvis våknet han til live igjen som de dodes herre (men familiefestene ble aldri de samme etter dette.)

16 ANUBIS

Guden for begravelse. Hadde sjøkathode, og fant opp kunsten å mumifisere da han balsamerte Osiris. Hjalp også Osiris inn i underverdenen, og skilte de gode sjelene fra de dårlige.

1 SHU

Guden for den tørre, kalde luften. En avsluppet fyr som helst ville at alle skulle være venner. Ble sittende fast mellom to av barna sine etter en krangel.

2 NUT

Himmelen. Lå i bus over Geb. De hadde en kjempokrangel, så foren deres, Shu, holdt dem fra hverandre. Mange av de andre gudene var barn av Nut, blant andre Osiris, Seth og Isis.

3 BASTET

En kattgudinne som passet på mennesker og hjemmene deres. Hadde alltid med seg et musikkinstrument som het sistrum (en slags rangle). Hun var søsteren til Sekhmet, som var litt mer voldelig av seg.

1 HORUS

Sonnen til Osiris og Isis. Hadde falkehode og var en stor helt. For å vinne kronen til sin døde far, sloss han med ankaens sin, Seth, og mistet et øye i kampen. (Heldigvis ble han senere hjulpet av Tot.) Etter mange slag skur de andre gudene gjennom og ga kronen til Horus, og han ble gudenes konge.

5 SOBEK

En gud med krokodillehode. Likte å slåss, og var en ardentlig gratten fyr. Men Sobek hadde gode sider også – han var en dyktig kriger, og beskyttet både guder og mennesker.

6 TAWERET

Gudinnen for elver og fruktbarhet. Passet på kvinner og barn, og hjalp de døde over i etterlivet.

7 BES

En slags trickster (luring), og guden for fest og mors. Jaget bort onde ånder fra hus og hjem, og beskyttet barn.

8 APIS

En mektig oksegud. Apis var en budbringer som beveget seg mellom gudene og menneskene. Hadde en selskive mellom hornene til ære for moren sin, Hathor.

9 HATHOR

Datteren til solguden, Ra, og gudinnen for kjærlighet og mødre. Hun var glad i sang og dans og små barn. Noen ganger fremsto hun som ku, og var moren til Apis, oksen.

10 GEB

Den abstrakte kroppen til Geb er jorden. Når han lei, blir det jord-skjeh, og han er alle slanger far. Gift med søsteren sin, Nut.

11 AMMIT

Et stort monster som spiste de døde. Hadde krokodillehode, hesteman og var hakt løve, hult flodhest. Hun spiste hjertene til de døde som ikke fikk komme inn på Sumerkane.

12 MAAT

Gudinnen for sannhet, rettferdighet og vanlig skikk og bruk. Hun var gift med Tot, og passet garantert på at hun oppførte seg pent og hadde god bordkikk.

13 TOT

Guden for visdom. Hadde storkhode, og fant opp hieroglyfene og skriftspråket. Han var også månegud. Møtlet i krangelen mellom Horus og Seth.

14 APEP

En kjempeslange som hver natt sloss mot Ra i underverdenen. Målet var å adlekke verden og skape kaos og mørke. (Han lyktes ikke særlig godt, for solen finnes fremdeles.)